

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NØRRE ØRSLEV UNGDOMSSKOLE
1961

Statens pædagogiske Studiesamling
København

NØRRE ØRSLEV UNGDOMSSKOLE

Årsskrift 1961

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Statens pædagogiske Studiesamling
København

H

INDHOLD:

	Side
Nordahl Grieg: Gå ind i din tid	3
Solvejg Bording: To drenge i dansk digtning	5
A. Th. Geertsen: Ikke af brød alene	10
K. Holm Pedersen: Broen til vejen	15
J. P. Sørensen: Berlin	18
K. Holm Pedersen: Årets gang	25
K. Holm Pedersen: Gaardsminde	38
K. Holm Pedersen: Nyt på timeplanen	39
Katha Jørgensen: Brev fra Italien	40
Anne Marie Høst-Hansen: Elevforeningen	41
Estrid Grauslund: Kære piger	42
A. Th. Geertsen: Brev fra Jylland	42
Nyt fra gamle elever	44
Elevforeningens regnskab	52
Elevfortegnelse	53
Mødeliste 1962	56

Vignetterne er tegnet af maleren Th. Skeel-Ankersen.

Gå ind i din tid . . .

Kringsatt av fiender, gå
inn i din tid!
Under en blodig storm —
vi dig til strid!
Kanske du spør i angst,
udekket, åpen:
hvad skal jeg kjempe med,
hvad er mit våpen?

Her er dit vern mot vold,
her er dit sverd:
troen på livet vårt,
menneskets verd.
For all vår fremtids skyld,
søk det og dyrk det,
dø om du må — men:
øk det og styrk det!

Stilt går granaternes
glidende bånd.
Stans deres drift mod død,
stans dem med ånd!
Krig er forakt for liv.
Fred er å skape.
Kast dine krefter inn:
døden skal tape!

Edelt er mennesket,
jorden er rik!
Finnes her nød og sult,
skyldes det svik.
Knus det! I livets navn
skal urett falle.
Solskinn og brød og ånd
eies av alle.

Dette er løftet vårt
fra bror til bror:
vi vil bli gode mot
menneskes jord.
Vi vil ta vare på
skjønnheten, varmen —
som om vi bar et barn
varsomt på armen!

Nordahl Grieg.

To drenge i dansk digtning

Den ene er Johs. V. Jensens DRENG, hovedpersonen i BRÆEN, andet afsnit af myten om det nordiske menneske og den hvide race, den myte, der begynder med Det tabte land og ender med Christoffer Columbus, udvandrerens, som byggede bro over havet og knyttede Europas skæbne til Amerika. Eller omvendt.

Dreng er den, der skal passe ilden, stammens vigtigste job, som er i slægt med noget helligt, fordi ingen ved, hvorfra ilden er. Og ilden er nødvendig, fordi det store ukendte, den frygtelige kulde, som ødelægger alt og dræber menneskets lykke, sniger sig ind over stammen fra dag til dag. Stammen viger. Der er ingen der har vilje i sig til at stå imod i en kamp. Som kulden trænger sydpå, nedover Skandinavien, flytter menneskene også deres pæle mod syd. Der er kun én, der ikke vil flygte. Det er Dreng. Han går ind i skoven for at opsøge den store ødelægger, kæmpe med ham og slå ham ned. På den måde bliver Dreng det første menneske, fordi han er den første, der underlægger sig naturen, finder våben imod den, bliver herre selv. Skildringen af Dreng er en dejlig skildring, en af de karskeste og stolteste vor digtning har. Højdepunktet i fortællingen er den dag, da Dreng — efter årelang søgen — finder ilden igen, i en sten, han har hugget mod en anden sten. Da flammen slikker op imod himmelen, ved Dreng, at han har vundet sin sejr. Han kan det, som ingen af dyrene kan: slå ild af en sten. Han kan holde kulden borte; han kan holde vilddyrene borte; han kan smede sig våben til fortsat kamp. »Hvordan blev urmennesket kulturmenneske«? spørger Grimberg i sin verdenshistorie, og svaret lyder: »Det gjorde det ved at gøre ilden til sin tjener. Det var det første skridt på civilisationens endeløse bane«.

Den bane, der fortsætter ud i vort rum og overfor hvis skridt vi både undres og gruer.

Det har mennesket alle dage gjort.

Man har troet, at man kunne alt, og man har opdaget, at vi alligevel ikke kan nogen ting.

Det sidste halve hundrede år har lært os mere i den retning end det foregående århundrede.

Da Johs. V. Jensen efter halvfemsernes mistrøstige digtning om de små skæbner ved vejene sprang ud i litteraturen med sin myte om mennesket, det moderne menneske, den bevidste europæer — himmerlændingen og den ukendte nordbo — da gav han sig selv det motto for sin digtning, at han »ville befæste de stærke i retten til riget«. Riget var livet i almindelighed. Det liv, som Dreng gjorde sig til herre over ved ilden og hjulet og hammerens tegn — og alt det andet, som Drengesønnerne nåede at opfinde. Det var et rige for de stærke, og det var et rige af arv. Arv af færdigheder, klogskab og håndfaste ting. Den ene erfaring lagdes oven på den anden, og når der skulle synges om riget, blev det friske og glade toner, som dem vi kender fra hjemvendelsessangen — Hvor smiler fager den danske kyst — Alvorlig taler ved alfarvej med grønsvær tækket de gamle grave. Henfarne slægter — forglem dem ej! I arv de gav dem en ædel gave. Henfarne slægter i landets marv sig ej fornægter. Bevar din arv. — Sagt på en anden måde det samme, som en anden digter siger på sin vis: Vi ved, at strøm kan skilles og stilles kan en elv; men aldrig kan et folk forgå, som ikke vil det selv. — I de sidste linjer når det moderne hedenskab sit klareste udtryk. Tanken er den samme hos Johs. V. Jensen. Trods milde kvinder og en dejlig melodi, og en sang, som vi meget nødig ville undvære, fordi den er en del af sandheden om os, så hører sange alligevel til romantikken. Den moderne romantik i realistisk ånd:

Vil selv du fatte dit væsens rod,
skøn på de skatte, de efterlod.

Der er en anden digter, der siger sådan:

Langt mere værd end det røde guld,
det er sin Gud og sig selv at kende.

Der er en væsentlig forskel på de to ting. Arven alene gør det ikke. Slet ikke arven af træ og sten, og heller ikke de former, som hænderne gav det.

DRENG er mennesket, der er sig selv nok. Han er rystende dygtig, stædig som kulden og giver aldrig nogensinde kampen op.

Men han giver heller ikke noget til nogen, og han er i virkeligheden fuldstændig ansvarsløs.

Derfor er han også ene, stadigvæk, selv om Moa og drengene trasker ham i hælene og siden følger ham skridt for skridt. Når han har nået det ene mål, sætter han sig det næste. Og livet er ét med det mål, han har. Det er ikke noget som helst andet i det, for når undtages ilden og hjulet og atomerne og raketterne, er der ikke nogen anden længsel i hans sind.

Der er derfor i grunden ikke noget, han skal. Ikke noget, han står til regnskab foran. Ikke noget, som ikke er hans eget krav.

Den anden dreng er Lykkelige Kristoffer i Martin A. Hansens roman af samme navn.

Lykkelige Kristoffer er en dejlig dreng. Han gør alting forkert, og han er altid uheldig, men han kæmper en kamp som ikke er hans — jeg brød for en konge min lanse, som kroner med evige kranse. Han er en ridder uden frygt og dadel, som dem, vi kendte, før verden blev grå og vi selv opdagede, at mennesker lyver, at vi lyver selv som alle de andre, og ikke vil det som vi egentlig vil.

Lykkelige Kristoffer har en drøm om at vinde. Det er en meget realistisk drøm, der opretholdes under trusler og megen direkte pinsel på hans egen krop og på hans nærmeste. På vejen mod målet møder han gardenen, fader Mattias, en tiggermunk, der bliver ham en far og en ven. Den bedste han har. Da Kristoffer en gang bebrejder sig selv, at han har været skyld i at en dreng, han ville redde, kom til at dø, siger fader Mattias: Du har ikke noget at bebrejde dig selv, min søn. Det skulle så være, at du var mere offervillig end klog. Men du vendte om for at forsvare os. Da var du en mand. Tænkte du på, at det kunne koste dig livet? »Ja«, sagde Kristoffer, »og der var også et øjeblik, da jeg ikke turde. Men det skal vi ikke snakke om. Nej, jeg tosse glemte helt dren-gen. Jeg skulle jo sat ham af«. »Det var der ikke tid til«, sagde gardenen, »pin dig nu ikke med det«. »Hvordan kan man andet?«? sagde Kristoffer.

Sådan er han. Og selv om han ikke tør, og selv om han må pine sig med det, han får gjort, så må han alligevel bryde sin lanse. Om igen og om igen. Da de er blevet fanget af vildmænd i skoven og sidder på elvte døgn i deres hånd, siger Kristoffer: »Du sagde, du var forkynder, men endnu har du ikke forkyndt. Jeg synes, du skulle slå på den store malmplade og kalde dem sammen til en messe for Guds moder. Det gjorde jeg, hvis jeg var den hellige kirkes præst«. »Jeg er bange for, at jeg kunne gøre Guds rige mere skade end gavn ved at tirre disse vilde mennesker«, sagde

gardenen. »Fader«, svarede Kristoffer, »er det ikke tiden at gøre det nu, hvornår er det da tiden«? Så dør gardenen en frygtelig død i hordernes hænder, mens han synger Te deum og velsigner dem, og Kristoffer og deres tredie fælle, klerken, bliver bundet til heste og ført derfra. Da de gik bag hestene hørte klerken, at Kristoffer græd, og spurgte til ham. »Jeg græder ikke«, svarede Kristoffer; »men nu ved jeg mere. Jeg syntes, han var min fader«. »Du kan måske endnu nå at hævne ham«, sagde klerken. »Hævne ham«? sagde Kristoffer, »det gjorde jeg gerne. Men mon han ville have det«?

Sådan er Kristoffer bundet til livet; han råder ikke selv over det, og han kan ikke gøre det, som han vil. Han er en fri ætling af adelsslægten, men han kender inden i sig et ordsprog: Fri er den, der gør, ikke hvad han vil, men hvad han bør. For den, der kender det ordsprog gælder andre love end for den, der bare vil klare sig selv.

Befæste de stærke i retten til riget —

Vi har oplevet noget af, hvordan det er. I Europa, i Afrika, verden over. Og i verdensrummet.

Nu véd vi mere.

Hvis vi virkelig gør det, er vi inde i en kamp.

Og kampen drejer sig ikke alene om våben, den drejer sig også om menneskesyn. Og om at hævde det syn.

For to år siden, da jeg var i Italien, var jeg gæst i et hjem ovre på øen Sardinien. Værten var kontorchef. Han havde været socialhjælper under staten, men opgav det, fordi han ikke kunne holde myndighederne ud. Og kirken. De forhindrede hans arbejde ved villet uvillighed (myndighederne) og ved villet fordømmelse (præsterne). Begge parter vistnok af økonomiske grunde. Hans arbejde som socialhjælper bestod i at finde døvstumme børn og hjælpe dem i skole. Han fandt mange, men kunne ikke få dem anbragt noget sted, fordi myndighederne ikke ville ofre penge på specialundervisning. Og også fordi forældrene ikke ville lade dem komme frem. De var gemt i kældre og andre steder, for når folk får børn, der er døvstumme eller blinde eller på anden måde ikke som andre børn, så siger præsterne, at det er Guds straf for synd, og så må de vel betale en slags aflad til kirken (det ved jeg ikke), men i hvert fald gemmer folk deres mislykkede børn for at ingen skal se, at de har fået dem. Mario måtte opgive sit arbejde og gå ind på kontor. Italienerne elsker børn, og de børn, man ser, er yndigere end alle andre.

Sidste sommer var jeg en tur i Flensborg, på besøg hos en af de danske præster. Hen på formiddagen kom værten hjem og var meget mismodig. Han havde været ude for at snakke om en dreng, der havde været i konflikt med loven, småkonflikter lidt efter lidt, og nu havde været i tugthuset derfor. Ikke ungdomsfængsel, for det findes ikke, ikke selvstændigt. Det er altid en afdeling under tugthuset og »man har aldrig oplevet, at én, der har været i tugthuset, siden hen kan rettes op igen. Det sætter sit stempel. Der er ingen, der vil have noget med dem at gøre. Og de vil heller ikke have noget at gøre med nogen. De lader i hvert fald, som om de ikke vil«. »Er der ikke anden mulighed for at hjælpe dem, der glider, førend de kommer helt så langt?« »Ikke her. Det er en uskreven lov i forbundsstaten, at de stærke skal hjælpes og de svage gå til. Jeg sidder i et ungdomsnævn i byen. Der er penge midler nok. Engang foreslog jeg, at nogle af pengene skulle bruges til ungdomsforsorg af forebyggende art. Ikke én sluttede sig til. Det er en stor komite og ansvarlige mennesker, men ansvaret gælder dem, der er kræfter i. De andre må klare sig selv eller gå til«.

At befæste de stærke i retten til riget —

Det er en del af det retssyn, som almindeligt gælder i det Europa, som vi er i færd med at knytte os til, med stærkere bånd end nogenside før. Selvfølgelig har mange tyskere en anden mening, og mange italienere også, og katolikker, men derfor er det lige fuldt en mentalitet, som vi må forberede os på at møde. Og modgå.

Vi er selv ansvarlige for at gå ind i fællesskabet, og når vi gør det, kan vi ikke dække os under, at vi ikke véd andet om livets kår. For det gør vi. Det er en gammel tanke i nordisk digtning, at mennesket ikke kan klare sig selv. At vi har brug for hjælp. Og det er en folkelig lov, at vi skal hjælpe hinanden. Den er nærmere riget, der bøde vil, end den, der øde vil. Sådan hedder det i de gamle landskabslove, som var bygget på sammenhold og fællesskab.

Det er ikke sådan, at vi altid har fulgt den linje. Det har vi ikke. Vi har svigtet den tit. Også uden at det har pint os bagefter. Men derfor er det alligevel en linje, der er vor.

Hjælpen til livet kan ingen af os få, hvis vi ikke fastholder det krav til hinanden — at befæste de svage i retten til livet. Og give dem deres ret. Også under fælles europæiske kår.

Solvejg Bording.

Ikke af brød alene

Det var i en religionstime i femte klasse. Læreren pegede på Peter og stillede ham et spørgsmål fra det skriftstykke, de lige havde gennemgået: »Mennesket lever ikke af brød alene, men af — « ? og så skulle Peter fortsætte.

Den opløbne dreng havde netop syslet med tanken på den fodboldkamp, han skulle ud til samme eftermiddag. Han blev rød og kunne ikke svare.

Da ville læreren hjælpe ham på gлед og gentog for at lede tanken på sporet: »Mennesket lever ikke af brød alene, men af — « ?

»Pålæg« ! hviskede sidekammeraten, der var et lyst hoved, og Peter tog mod den falske hjælp i god tro.

»Pålæg« ! busede han ud.

Et smil gik over lærerens ansigt, men da klokken i det samme ringede ud, opgav han videre drøftelse af emnet. Han drejede sig om, idet han lidt opgivende mumlede:

»Der talte du sandt på mer end én måde, Peter, men det vidste du ikke selv«.

Af brød og pålæg! Det er ikke alle, der nøjes med den kost. Oplagstallene på god litteratur såvel som udlånene på vore biblioteker lader formode, at der stadig læses en del lødige ting. Trods den megen tale om teaterkrise opleves bestandig en del god teaterkunst, ligesom koncerter og udstillinger besøges af mange mennesker, der formodentlig kommer for at søge næring til deres hungrige sjæle.

Og endelig kan det i relation til det omtalte skriftord med sandhed siges, at de såkaldt tomme kirker ikke er så tomme, som hoveren fra én side og bekymret jamren fra en anden giver det udseende af.

Altså er der endnu mennesker, som »ikke lever af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund«.

Og alligevel har den omtalte Peter måske en del ret i sit naive

svar til læreren. At det for mange drejer sig om brød alene, det sidste helst i rigelig mængde både direkte og i overført betydning.

En lidenskab, der nærmer sig tilbedelse af menneskelegemet og dets præstationer, af tingene som bilen, sommerhuset, udenlandsrejsen eller andre af tilværelsens yderværker, kan godt tyde på, at det udelukkende er brødet og pålægget, man ønsker at mætte sig med.

Den fra mange sider erkendte kulturkrise er jo tydelig nok en krise i åndskultur. Den tekniske kultur må vel siges at have højkonjunktur som ingen sinde før. Hvad den klare tanke og den snilde hånd formår at bygge op, har nået strålende højder.

Vender vi blikket mod vor sociale kultur, kan det heller ikke siges, at vi befinder os i en bølgedal. Det må erkendes, at vort samfund er nået langt frem i arbejdet for at skabe menneskelige levevilkår for de fleste, der selv har evne og vilje til at bygge med. Brødet er for så vidt sikret. Der er mere end nok at spise, selv om det gamle ord, at appetitten vokser under måltidet, stadig har gyldighed.

Med åndskulturen er det noget andet. Det er tydeligt, at den ikke har holdt trit med den tekniske udvikling og med samfundets sociale forbedringer. Det er måske også forkert at komme ind på en sammenligning. Grobund og vækstbetingelser er så forskellige, og dog skal der jo nok være en vis forbindelse mellem de nævnte faktorer, ligesom det sikkert er af største betydning, at udviklingen foregår harmonisk. Det vil sige, at de to sider af mennesket, krop og sjæl, natur og ånd, udvikles parallelt, at den ene side ikke breder sig dominerende på den andens bekostning.

Men uligevægten er over os. Over en bred front har mennesket glemt, at det lever ikke af brød og pålæg alene, »men af hvert ord, der udgår af Guds mund«. Det sidste taget i direkte og billedlig betydning.

Så kan man stille spørgsmålet: Hvem har svigtet? Hvem er det, der nægter at værne åndskulturen og søge næring af dens skatte?

Svaret her til lands — og antagelig i hele Norden — må under vore gennem tusind år egenartede livsformer blive hjemmet. Mennesket i det lille samfund, der er bærer af det større. Den lille arne, der i ydre henseende har været ramme om et indre og derfor såre stærkt fællesskab. Det lille samfund, sammenknyttet af sjælelige bånd, er den åndelige kulturs grosted og virkeområde.

Fra det skabende genis smeltedigel udmøntes åndens skatte, men de modtages befrugtende og rentegivende kun i fællesskabet mellem mennesker. Og her kan intet sammenlignes med hjemmets stærke samfund. Her var det, man lukkede op for åndslivets rigdomme gennem tiderne, levede med og af dem, hvorefter arven videregaves fra slægt til slægt.

Det var i hjemmet, de gamle sagn og eventyr gik fra mund til mund og lyste op i sindet, når vintermørket sænkede sig over det kolde nord.

Det var her, folkeviserne var i levende brug gennem århundreder. Igennem dem fik sindets fantasi og hjertets længsler udtryk, og med dem på læberne forenedes ungdommen i leg og dans, mens den lyse sommernat lå over landet og lokkede med sit trylleri.

Kingos og Brorsons salmer toges til hjerte i det gamle kirkehus, men derfra blev de båret hjem, hvor de kastede lys over livet og gav trøst til tunge dage, når døden nærmede sig.

Og det var i hjemmets lille samfund det nittende århundredes rige åndsliv tændte i sjælene og varmede der, som arnens ild lunede kroppen. Man sad i hjemmene og afskrev de grundtvigske salmer, lærte melodierne for at lade dem tone i små og store forsamlinger.

Man lærte at læse som aldrig før med oplevelsens glæde, lærte det især gennem få blade og bøger, skrevet af forfattere, der vel ikke tælles blandt de største digtere, men som havde en i bedste forstand folkelig livsforståelse. Da man på denne måde havde fået lært at læse, fordybede man sig i større digterværker og lod bøgerne gå fra hjem til hjem.

Ja, således var det. Selvsagt passer billedet ikke for alle hjem, men det passer for en lang række. Og det var især disse hjem, der nærrede og bar i folkets fremadskridende liv gennem tiderne. Her efterlevede man skriftordet, der fortæller, at foruden brødet ernærer mennesket sig også ved det åndsfødte ord.

Det gav livet højhed og indhold, selv om tilværelsen i det dybe var fattig. Og ud af denne indre rigdom modtog børnene ofte en umistelig arv.

Klassisk er eksemplet fra Grundtvigs barndomshjem, hvor forældrene forstod at dele åndslivets rigdomme med barnet gennem fortælling, samtale og sang. Det satte frugt i sindet, som senere slægter har grund til at takke for.

Klassisk er også eksemplet fra skomagerhjemmet i Thisted, hvor Christian Kold havde sit barndomshjem. Her blev også for-

talt. Et liv blev forplantet gennem ordet. Og her lærte den store skolemand af sin mor ordets magt at kende.

Og så kunne der fortsættes med en lang række eksempler. Vor litteratur er rig derpå. Mindre kendt er den sjællandske bondekone, der var ved at drukne i arbejde, men trøstig gav sig tid til at gennemgå Adam Homo for sine børn, endnu før de var fjorten år.

»Jeg ved nok, de kunne ikke forstå alt, og meget måtte vi lade ligge, men jeg tror alligevel, de fik en oplevelse, som de ikke glemmer«, sagde hun, mens enfoldig visdom lyste ud af hendes furede ansigt. Uden tvivl havde hun ret.

Men lad det nu være nok med eksempler, og lad os i stedet vende os mod nutiden og gå lige på med spørgsmålet: Hvorledes er det nu? Bruges ordet i hjemmet, det forkætrede og lovpriste »levende ord«, der taler til fantasiens og sindets uudgrundelige dyb? Lever mennesket af andet end brød og pålæg? Er øjet og øret lukket op for »hvert ord, der udgår af Guds mund«? altså åndslivets rigdomme. Fører hjemmene arven videre.

Stillet over for dette spørgsmål vil de fleste mennesker vise et uforståeligt ansigt. Andre vil beskæmmet slå øjnene ned. Afkræves de et svar, vil de med de uforstående ansigter halvt fornærmet sige: »Det er da ikke vor opgave. Vi har jo børnehaverne, skolerne, fritidshjemmene og foreningerne. Der får veluddannede folk deres gode løn for at give børnene og de unge det, de skal have. Lad dem om det«.

De andre, de, der slog øjnene ned, vil undskyldende hviske: »Vi har ikke tid. Dagene har så store krav til os, og vi har heller ikke evner. Vi magter det ikke«!

Det kan jo synes mærkeligt, al den stund mennesket får mere og mere tid til fri anvendelse, og det er kundskabsmæssigt langt bedre udrustet end tidligere tiders forældre. Hvis nutidens mennesker ikke evner at dele sindets rigdomme med dem, de er betroet, må grunden vel være den, at slægten i åndelig henseende er blevet fattig, at vi ikke selv ejer et livsindhold, der kun kan deles i ord, og som det er livsnødvendigt for os at dele med den opvoksende slægt. Hvis det er tilfældet, må det erkendes, at vi er gået tilbage i indre kultur og livsforståelse.

Hvad vil det nu sige? Mon vi ikke ud fra de før nævnte svar kan finde frem til en rigtig slutning og formulere den i en enkelt sætning: Fortidens danske (nordiske) hjem er i dag i fuld op-

løsning! Det er en påstand, der vil møde protester, og visse steder er disse berettigede. Og dog kan der være en sandhed i de strenge ord.

Grundene kan nævnes på stribe, ydre grunde og påvirkninger, der er gået hen over os som et stormvejr: vandringer fra land til by, fra det lille værksted til den store fabrik, samfærdselsmidlernes revolutionerende udvikling, underholdnings- og forlystelsesindustriens overvældende pågæenhed, et nyt syn på menneskets etiske holdning, en smittende appetit på brød med højt pålæg, institutionernes overtagelse og forsørgelse af børn og ældre o. s. v.

Skal man med disse betragtninger in mente finde et grundord, der betegner »tiden«, bliver det vel rodløshed, forjagethed. Sagt med den yderste konsekvens: Vi jager efter døden!

Skal man finde et grundord, der betegner tidens savn, mangelvaren, kan der nævnes ordet fordybelse. Sagt med den yderste konsekvens: Vi svigter livet!

Hvad så med fremtiden? Ja, lad dem spå, som har gaver dertil. Her vil vi nøjes med at erindre om historiens lære: Vi kan hverken standse fremskridtets hurtigmarch eller skrue den nævnte ydre udviklingsproces tilbage. Men livet selv er umådeligt stærkt. Det kan rejse sig fra bølgedal til bølgetop. Det er som en strøm. Undertiden baner denne strøm sig nye lejer, bryder frem, hvor ingen ventede det, og spejler himlen, hvor spejlet ikke før var set.

Et tidsskifte er over os.

A. Th. Geertsen.

Broen til vejen

I ethvert foredrag, fagligt eller åndeligt, i megen tale mand og mand imellem, i artikler og bøger hører og læser man om de problemer, det nye i tiden fører med sig.

Disse problemer er mangeartede. De griber ind i menneskets daglige arbejde. En ny teknik må læres og tages i brug. Andre dispositioner må træffes og føres ud i livet. Hidtil ukendte områder må udforskes, horisonter udvides, fjerne ting gøres nærværende. Der må vælges og vrages, forkastes eller godkendes. Stadig nyt kommer til. Udviklingen tromler frem, skalter og valter med mennesker, kaster dem hid og did.

De forhold, mennesket lever under, præger mennesket. Det forandres med forholdene og i takt med disse. Dette skaber vanskeligheder i den daglige kamp for livets fornødenheder. Men det skaber også vanskeligheder i forholdet mennesker imellem. Jo hurtigere forholdene skifter, jo større vanskeligheder. Mennesker, der er formet af en tid, der er forbi, forstår ikke mennesker, der er præget af nutiden. Den vejviser, der viste rigtigt før, viser galt nu. Den målestok ældre fik i hænde i deres barndom og ungdom, og hvormed de målte den vej, de går ad, bruges ikke af deres børn og slet ikke af deres børnebørn. Generationer forstår ikke hinanden, der bruges forskellige alen at måle med. Unge må prøve at følge det nye, de skal leve i fremtiden, ældre kan resignere og fordømme og blive bitre. Uoverstigelige afgrunde vokser frem.

Teknikken dynger problemer på problemer. Fjerne lande gøres nære. Det nye, det ukendte, kommer til dig i din stue, men du tvinges yderligere til at rejse ud til mere ukendt og mere utrygt. Før var landsbyen dit hjem, nu skal du tage del i det, der foregår i lande, kontinenter, verdener. Dit eget er ikke nok. Andres vælter også ind.

Gør dig alt dette klart. Drag det frem i din bevidsthed, når håbløsheden bemægtiger dig. Se det i en helhed og gå så videre.

Moderne skifter og forandrer klædninger og giver mennesket et andet udseende. Men under klædningen findes det samme menneske, med de samme sorger og de samme bekymringer. Disse benævnes måske med andre ord og fremkaldes af andre årsager. Forandringen er mindre, end du troede. Det så du ikke. Du havde hastværk, eller du havde en forestilling, du søgte bekræftet. Og der var bekræftelse nok.

Vid, at det menneske, du ser dig skilt fra ved en afgrund af uforståelige ord, af svar i øst på spørgsmål i vest, af en klæde- dragt, der er en ganske anden end din, vid, at det menneske er som du. Bag facaden skuer det efter hjælp til at finde vejen. Har du erkendt dette, er du godt på vej til at bygge en bro over dybet mellem jer. Og er du først begyndt at bygge, vil du stadig se ting, der bekræfter dig i dit arbejde. I den store utilnærmelige mand vil du oftere og oftere se glimt af et lille barn, der ser mod dig med forventningsfulde øjne.

Når du ser disse øjne, mærker du broen under dine fødder. Med noget inden i dig, føler du, den er der. Men din hjerne fatter den ikke, den registrerer intet, og når den prøver på det, mærker du broen svinde. Afgrunden knuger sig om dig. Du har intet at holde dig til. I dit hoved snurrer og summer det. Alt, du har lært, kommer til dig og forsøger at gribe efter broen, den må være der, skal være der. Du regner og beregner, forklarer og vurderer, facit står sort på hvidt, uomtvisteligt. Alligevel er den der ikke. Du giver op, for du ved ikke andet. Og fortvivlelsens mørke omslutter dig. Men da ser du et lys langt, langt borte. Din stirren efter det, får det til at komme nærmere, og du ser, det er de klare barneøjne, og med det samme mærker du broen under dig. Den er der. Et befriende strålende lys stiger op i dig. Det kommer fra et sted oceaner af mile inde i dig. Og det jager mørket bort, du forstår næppe, det har været, kun en rest af tyngende mathed er tilbage deraf.

Du ser øjnene, og broen ligger fast og sikker, og den fører hen mod manden, som du har set barnet er i. Som du kommer nærmere, ser du ham tydeligere. Også barnet ser du tydeligere, men også noget andet viser sig nu. Noget som manden gør og siger, noget som virker som slag mod dig, noget du ikke fatter, noget forkert, noget stygt. Du mærker, hvordan dine tanker vender sig mod manden. Du fordømmer ham. Og da mærker du, hvordan broen skubbes bort af dine tanker. Og dit tindrende lys svinder, og mørket nærmer sig igen. Da skrigger du i angst om nåde og barmhjertighed. Og igen redder barnet dig, og broen kommer

igen, og lyset, og manden. Nu ser du ham tydeligere end før, nu ser du ham blottet og nøgen. Et stakkels menneske, der som du selv har brug for overbærenhed og nåde. Brug for at nogen ser gennem overfladen, gennem det tillærte, gennem det som tiden har påmalet.

Omsider møder du manden, og barnet i manden. Og sammen skuer I mod det, der suser og bruser omkring jer. Og I ser, at fra broen fortsætter en vej, der tegner sig klart for jer. Der er skove og bjerge og tågedannelser, der til tider skjuler den, men i sikker forvisning om, at vejen fører gennem det uoverskuelige, begiver I jer af sted hen ad den.

K. Holm Pedersen.

BERLIN

Nogle indtryk og oplevelser fra en campingrejse til Berlin
i oktober 1961.

Der er kø ved Kruså, for der er konfirmationssøndag nord for grænsen, og der er endnu så mange slægtsforhold tværs over den, at der blandt konfirmationsgæsterne i vore sydligste sogne tit er lige så mange med tysk statsborgerskab som med dansk. De har fornemme ting med i sølv og læder til konfirmanderne, men tolderne i Kruså afstår taktfuldt fra den nysgerrige indblanding, de ellers har ret til, så gaverne kan afleveres uden krøllet indpakningspapir. Pasbetjentene i glasburene lader strømmen glide forbi, og hvorfor skulle de iøvrigt andet.

Nej, såmænd, men man kan nu alligevel ikke lade være med at glæde sig over, at det er sådan, når man sammenligner med ekspeditionen ved paskontrolstedet nogle få hundrede km herfra hos de østtyske myndigheder ved Helmstedt på autobanen mellem Hannover og Berlin. Der var der også køer, langt større ventetider og langt mere kritiske bemærkninger om bureaukrati end dem, man også kan høre ved Kruså. Men i Kruså kan man dog udtale dem højlydt, så mere end sidemanden kan høre dem. Det gør man ikke hos de østtyske myndigheder, for der er ingen, der har lyst til mere end lige de allernødvendigste bemærkninger til de folkepolitifolk, som ordner ekspeditionen her. Skulle de høre andet, ved ingen, hvad der kan ske. De har ikke blot pistoler stukket ned ved bæltet, men flere af dem har også maskinpistoler dinglende løst på maven. — Det kan nok stemme til tavshed . . . selv om man ikke kan fatte, at det virkelig er alvor, det virker som en cirkusforestilling — men vi tav.

Det tør nok siges, at det var besværligt, hvad man i Helmstedt skulle igennem, inden man med et gennemrejsevisum kunne starte mod Berlin. (For at komme til Berlin i bil må man køre 170 km i den sovjetisk besatte del af Tyskland, det vi kalder

Østtyskland). Det begynder med, at man i en barak, som kan se ud til at være hentet i en tidligere tysk koncentrationslejr, skal udfylde papirer om, hvor gammel og høj man er, hvor man er født, hvor man kommer fra, og hvor rejsen skal gå hen, og hvad man skal der efter, og hvor mange penge man har med. Endelig var vi færdige — troede vi, men ved næste ekspedition måtte vi betale 10 D-mark + vejskat.

Det er ganske unge mænd og enkelte ligeså unge kvinder, der ordner hele ekspeditionen, der foregår uden andre kommentarer end dem, der er teknisk nødvendige. Det er hovedsagelig vesttyskere, der her er på vej til besøg i Vestberlin, og deres følelser overfor landsmændene i folkepoliti-uniformer er ikke til at tage fejl af. Foragten understreges i tavsheden under ekspeditionerne, hvori punkt to er, at alle må forbi den samme folkepolitimand, som i en journal atter nedskriver hver enkelts navn, nationalitet, pas og bilnummer samt klokkeslet. Det tager sin rummelige tid. Ulbricht hænger på et kæmpebillede og følger det hele — overalt vajer det østtyske og sovjetiske flag.

Man får omsider sine stempler i passet, de fylder en hel side, og så skulle der være klar til at køre. Men bare et halvt hundrede meter længere fremme er der påny en bom og en maskinpistolbevæbnet politisoldat, han kontrollerer pas og alle vore nye stempler. Han sætter et nyt stempel, og så er banen iøvrigt fri til Berlin. Men propagandaen er ikke ophørt med afskeden med zonegrænsestedet. Man får en masse med fra kæmpeplakater på midterrabbatten af autobanen. Willy Brandt og Adenauer får det glatte lag og Ulbricht hyldes som det store ideal. Der er også propagandaprægede bemærkninger på arbejdsskure, hvor vejarbejderne har skrevet, at de har besluttet sig til frivilligt at forlænge arbejdsdagen . . . hvad man nok kan undre sig lidt over, fordi der ingen vejarbejdere er at se nogle steder. Hitlers autostradaer er ikke i samme gode stand i østzonen, som i den vestlige. Vejarbejder er flere steder påbegyndt, men nu tilsyneladende forladt. Den frivillige arbejdsforlængelse kommer i alt fald ikke denne dag autobanen tilgode. Det gør ikke så meget, for der er ikke megen trafik. Man ser kun få militærvogne, en del lastvogne med forsyninger til Vestberlin og en del vesttyske personbiler — næsten ingen østtyske — ellers har man vejen for sig selv.

Det er den rene færdselsmæssige svir, når man kommer fra de stærkt befærdede veje i Vesttyskland. Godt vi havde fået vor

benzintank fyldt op i Helmstedt. Der er kun et par tankstationer på de 170 km og lige så få autobanerestaurationer, så selv i hundrede km's fart konstateres forskellen på øst og vest.

Berlin nås hurtigt — i alt fald det østtyske kontrolsted før Vestberlin — for her går tempoet ned igen — man skal atter gennem barakker, forbi andre bevæbnede politisoldater, der studerer pasbilleder med samme grundighed, som en læge kigger på et røntgenbillede. Der er en ny omgang propaganda, denne gang ikke alene i skrift, men også meget i højroret tale, der brøles ud i presseudsendelser fra kæmpehøjtalere, som sender musik, når der er pause i presseudsendelserne. Igen skrives man i mandtal og får nye stempler, og i hans journal bliver vi krydset af, der stod vort bilnummer og det klokkeslet vi forlod Helmstedt, men der er stadig 3 km's kørsel i østzonen uden kontrolforanstaltninger. Her fik vi de første dystre indtryk af 13. august. Skoven, der går op mod autobanen, er ved at blive fældet i en bredde af 30—50 m på begge sider af vejen, alt bliver jævnet og harvet op, selv bygninger bliver tromlet ned, der bliver sat pigtrådsspærringer op, 2 og 3 rækker, faldgruber og maskingeværreder bliver gravet. Der er masser af arbejdere, men det uhyggeligste er dog, at arbejderne bliver bevogtet af stærkt bevæbnet »vopos«, som folkepolitiet her kaldes.

Midt i denne meningsløshed, ja, umenneskelighed, kommer vi til de vestlige myndigheder. Der står kun én politimand fra bundesrepublikken, og han skal kun se det grønne forsikringspapir for bilen, der er ingen larmende propagandaudsendelser eller andre former for propaganda. Vestberlin propaganderer på en hel anden måde. Det sker med mange, store og moderne forretninger, der bugner af varer og luksus.

Det er en egen oplevelse at komme til den by, som er midtpunkt for verdenspolitikken i denne tid. Det er nu to måneder siden, at Nikita Krustjev og Walter Ulbricht lod »jerntæppet« falde i den berlinske tragedie, og »grædemuren«, »skændelsmuren«, »koncentrationslejrsmuren«, eller hvad man nu kalder beton- og pigtrådsafspærringen langs sektorgrænsen er ved at miste nyhedens interesse. De unormale tilstande er, trods alle tragedier og tårer man stadig kan opleve, ved at blive normale.

Man bliver imponeret, når man kommer til det genopbyggede moderne Vestberlin, der sker noget overalt. Det er et flot udstillingsvindue for Vestens verden og livsform. Men stemningen på gaden, i forretninger og restaurationer er præget af »grædemuren«, man er bange for fremtiden.

En af de mest deprimerende oplevelser er en tur gennem Bernauer Strasse. Gaden og begge fortove hører til Vestberlin, men husene på den ene side til Østberlin. Kommunisterne har muret alle døre og vinduer i stueetagen til, og nu fortsætter man helt op til fjerde etage. Alle, der boede her, er nu tvangsforflyttet, men før det skete, nåede adskillige her at flygte. Tre steder i denne gade lå der blomster på fortovet, tre der ikke kom levende fra springet over til vesten. Sophienkirches kirkegård er muret til, og muren er 5—6 m høj, forsynet med tusinder af glasskår og pigtråd. Alle gader og pladser, hvor sektorgrænsen mellem øst og vest går, er muret til. Overalt langs muren kræver vestberlinerne op på bænke, motorcykler og biltage, vinker med lommetørklæder og halstørklæder tilbage til deres landsmænd og bysbørn, ja mange gange meget nære familiemedlemmer. Østberlinerne må ikke vinke igen, men de gør det, når »vopo« vender ryggen til, og de kan ikke komme muren nærmere end 200 m. Mange lommetørklæder vædes med tårer, og mange ser forgrædte ud med rødrandede øjne. Overalt afpatruljerer unge »vopos«, ungdommen vogter det »socialistiske paradis« og skal forhindre, at de yngre og ældre flygter. — Men hvem vogter hvem? Mere end 200 unge »vopos« er siden den 13. august flygtet. Det er næsten umuligt at flygte nu, og de der gør det, gør det med livet som indsats. Mange er skudt under flugtforsøg i de sidste måneder. Det østtyske system har ikke tillid til nogen, de er bange. Den ene »vopo« kender ikke den anden, fordi de bevidst er grupperet efter et system, der gør dem bange for at sige andet, end hvad der står i partiorganet. »Man kan ikke tale med nogen om nye perspektiver«, siger en af de flygtede »vopos«, 21 år. »Jeg var bange for at blive anklaget. Vi kom aldrig ud at stå vagt et sted to gange, og hver dag blev vi forflyttet hen mellem nogle, vi ikke kendte«. En anden »vopo«, 22 år. »Da jeg første gang så over muren og kun så en enkelt vestberlinsk betjent, der hele tiden sagde til folk: »Vær nu rar at passere«, da troede jeg ikke længere på noget af, hvad vore egne havde fortalt«. (»Vopos« går altid to eller tre sammen, og de kan altid ses af andre »vopos«). En på 18 år sagde: »Vi har haft nok overarbejde, og hvad fik vi derfor. En fridag, hvor vi måtte ud på en kolhoz (gård) og samle kartofler«. Selv alle studenterne måtte en uge ud og samle kartofler (da mange landmænd er flygtet fra alt).

Udlændinge kommer uden besvær ind i østsektoren. Der er et særligt overgangssted for udlændinge i Friedrichstrasse. »Vopos« og toldere er her overhøflige og elskværdige. Når de har set ens

pas og har set ind i bilen, får man lov at køre, og man er i det såkaldte demokratiske Berlin.

Gaderne er næsten mennesketomme. Overalt er der bannere, plakater og transparenter med kommunistiske slagord. Men det er et trist syn sammenlignet med det genopbyggede Vestberlin. Med »pragtgaden« Stalinalle, er der gjort et forsøg på at overgå Vestberlin i flothed. Men kigger man ind gennem portene, gaber ruinerne bagved, og ser man op ad husenes facader, opdager man at pudset allerede er ved at falde ned. Her er næsten ingen forretninger, ingen farvestrålende reklameplakater og om natten kun meget få neonreklamer. Hvorfor skal man reklamere, alle fabrikker og forretninger er jo statens. Jo, der er en iøjnefaldende ydre forskel på Øst- og Vestberlin.

Østberlinerne er, når man møder dem på gaden, i varehusene eller foran teatrene om aftenen, velklædte. Operaen og teatrene havde udsolgt i de aftener vi var i Berlin. Et par af teatrene måtte dog aflyse forestillingerne på grund af sygdom, senere hørte vi det skyldtes, at flere af hovedkræfterne var i Vestberlin. Vi kom dog ind til en revy. Der var fuldt hus, og man morede sig over de dristige vittigheder, og der var revystemning. Efter forestillingen tog en del på restauration, men de fleste tog lige hjem. De tomme og svagtopleyste gader gør Østberlin til en spøgelsesby at færdes i ved nat.

Når man som turist færdes i Østberlin og prøver at se væk fra alle ydre forskelle, kan man ikke mærke, at »den skæbnesvangre« grænse skulle være der. Og begiver man sig i snak med folk, vil man heller ikke få personlige meninger at høre, man er bange og overalt på vagt for angivere. Man må dog stadig spørge sig selv, om det nu er så umenneskeligt at leve i Østberlin, som vi hjemme forestiller os, den opfattelse, som man i Vestberlin får stærkt bekræftet.

Vi havde bekendte i Østberlin, som vi ville opsøge, og i Vestberlin havde vi fået adresser på andre, som vi gerne ville opsøge.

Vi parkerede foran folkepolitiets hovedkontor og fortsatte til fods gennem små og mennesketomme gader til skolen, hvor vi så under hvor kummerlige forhold folk må arbejde, når de ikke arbejder med systemets »velsignelse«. Der blev overalt lagt skolen hindringer i vejen. Men vanskelighederne gjorde nok sit til det helt ualmindelige sammenhold, vi mødte overalt. Og man talte om alt og diskuterede frit, hvad man ellers ikke gør under det østlige system. Vi blev pumpet om nyt fra vesten, og om hvad man her mener. »Vi lider ingen . . . vi sulter ikke«, lyder svaret på

vore spørgsmål. »Jo, her er endda kommet flere varer efter 13. august, men det er kun i Berlin. Det er propaganda, her kommer stadig en hel del udlændinge, ude i zonen (Østtyskland) er der nød. Ja, de kan ikke komme ind til Berlin uden særlig tilladelse«. »Og vi får nu en vaskemaskine, som vi har søgt om i to år«. Det, man her savner, er bøger, tidsskrifter og objektiv oplysning, det at man kan tale åbent om alt, uden hele tiden at være bange for at blive angivet. »Hver eneste nat bliver der lagt planer om flugt og gjort flugtforsøg«, sagde skolens forstander.

Til familien Remmert kom vi med hilsen fra datteren, der den 13. august var flygtet til Vestberlin, og vi skulle gerne have lidt af hendes tøj med over grænsen. Remmert boede på fjerde sal, og de boede ganske dejligt, to store lyse stuer med store nye møbler, typisk tyske. I første øjeblik troede de, vi var opdagere, der kom på husundersøgelse, men da de blev helt sikre på, at vi virkelig kom med hilsen fra datteren, blev vi budt ind til kaffe, boller med smør og likør. Heller ikke de kunne blive trætte af at spørge efter nyt fra vesten. »Kunne det nu betale sig for Hilde (datteren) at flygte?« spørger Remmert pludselig. »Nu er hun helt alene i vesten, hendes hjem, familie og kammerater er jo her. Vi har det . . . ja, vi lider da ikke sådan nød. Det værste er, vi ikke kan få ordentlige cigarer«. »Og kaffe«, føjer fru til, »kunne vi bare få gode cigarer og rigtig kaffe, ja, så skulle vi ikke klage«.

En østberlinsk student havde skrevet til os, at vi endelig måtte komme og besøge ham, hvis vi kom til Berlin.

Vi havde ikke været længe hos Hermann, før der var en ivrig diskussion i gang. Hermann forsvarede varmt det østtyske system. Han tog os med ud og viste os lidt af Østberlin. Vi kom også ud på en sportsplads, hvor man arbejdede ihærdigt, men allsammen lege og øvelser, der tog sigte på at gøre dem til soldater, selv helt unge lærer våbenbehandling. Hvorfor dog? spurgte vi. »Jo«, siger Hermann, da vi kommer hjem, »vi skal kunne kæmpe mod NATO den dag vi bliver overfaldet«. Selv muren forsvare han, mest fordi han skal, føler man. »Her er for mange svage, der lader sig lokke af propagandaen fra Vestberlin og de højere lønninger, der endnu kan tjenes derovre. Vi er først ved at opbygge den socialistiske stat, og vi mangler arbejdskraft«. Hermann fortalte og rullede store fremtidsperspektiver op for os, vi skulle bare vente og se. Ved middagsbordet bemærkede Hermann's mor min vielsesring, hun spurgte om jeg var blevet gift i en kirke og om

det er det almindeligste i Danmark. »Det gjorde vi også her engang, men det gør vi ikke mere«. »Nej, kirken har ikke noget at sige unge socialister«, blev hun afbrudt af sønnen, og moderen så beundrende på sin store dreng, flere gange anede man, at moderen endnu ikke helt havde forstået alt det nye. Hermann ville gerne have hilsen og penge sendt med os illegalt til Vestberlin, hvis det kunne gå. Han ville også meget gerne med os på en tur til Danmark på studierejse. »Men jeg får aldrig udrejsetilladelse«, sagde han, »man er bange for, at jeg ikke kommer tilbage«.

Mere grelt indenfor få hundrede meter kan forskellen på, hvad to systemer byder mennesker vel ikke opleves end i Berlin. Siden 1949 og til 31. august i år er der flygtet 2.712.547 mennesker fra Østtyskland, ca. halvdelen af alle flygtningene er under 25 år. Dette er nok den største svækkelse for Ulbricht eller hele det østtyske system, da alt er lagt an på at vinde ungdommen.

Hverken i Øst- eller Vestberlin er der mange, der tror på, at disse skæbnesvangre mure vil blive revet ned inden for en overskuelig tid.

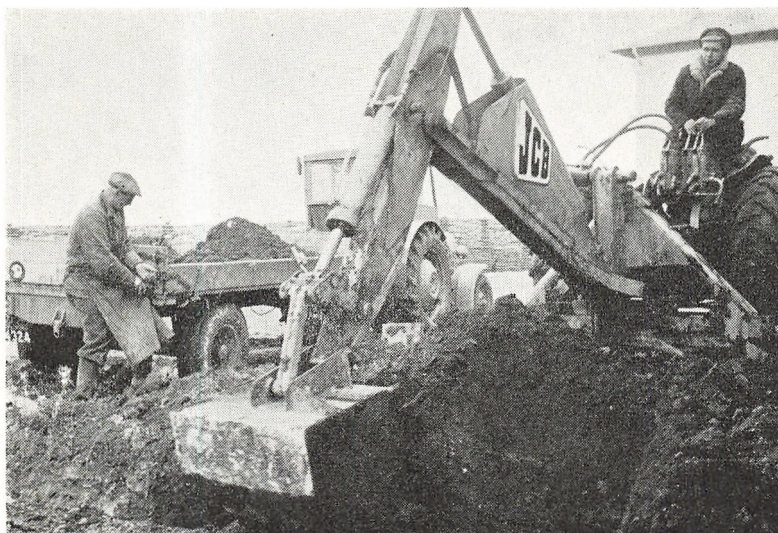
Vi må håbe på, at parterne er villige til at gøre indrømmelser, og at der kan findes frem til en fornuftig løsning. Dette er et problem, hvis løsning kan få betydning for hele udviklingen i Europa.

J. P. S.

Hermed de bedste hilsener herfra. Og trods Berlin og atomforsøg ønskes I en god jul og et bedre nytår for jer, for os alle.

Tove og Jens Peter Sørensen.

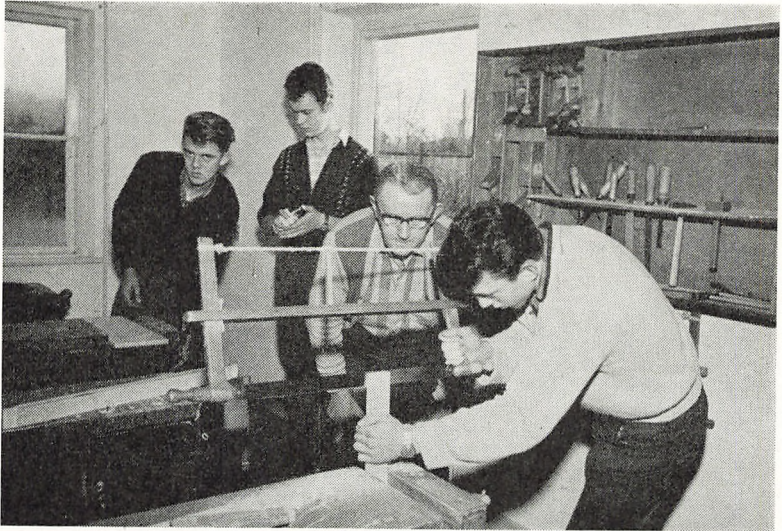

Marts — nu ligger der et hus.

Aarets gang

De besværligheder, hele Lolland-Falster led under sidste efterår, mærkede vi også ved begyndelsen af vinterskolen. En af de tilmeldte elever ankom først midt i november, og flere andre havde fri nogle dage ind imellem. Selvfølgelig var vi kede af disse afbrydelser i undervisningen, og det var eleverne og deres forældre også, men forholdene i roemarkerne var så ekstraordinære, at hjælpen, disse elever kunne yde, var nødvendig.

Noget andet, der prægede denne vinterskoles begyndelse var folketingsvalget. Det var en enestående chance for en lærer i samfundslære. Og Sørensen benyttede den. Hele skolen stod i valgets tegn. Og vi tog teknikken i brug. Vi fik installeret fjernsyn lige inden eleverne kom. Her var i hvert fald et sted fjernsynet var godt. Både elever og vi andre fik meget ud af dette valg. Der blev valgt valgbestyrelse, og den arrangerede vælgermøde og derefter valg med alt, hvad dertil hører. Det var selve valgaftenen. Mon ikke man kan regne ud, hvilket parti, der dominerede. Efter vort

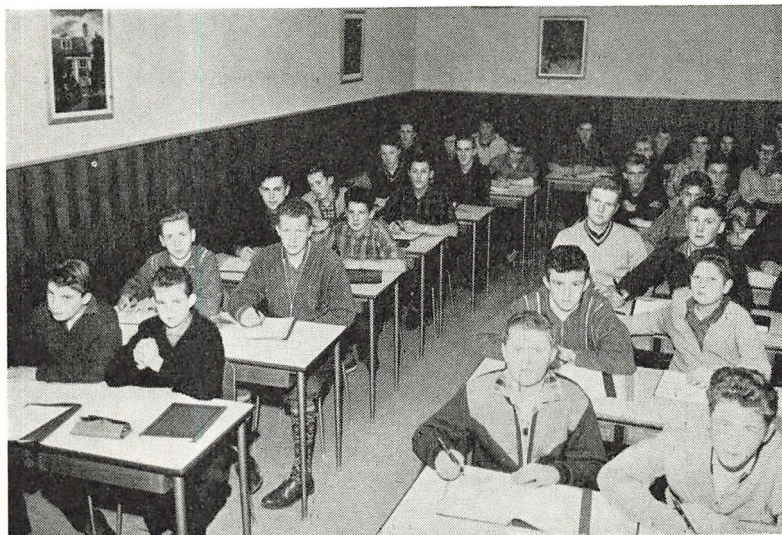
Fra sløjdsalen.

eget valg fulgte vi resultaterne af det store. Det var meningen, vi skulle holde ud til det sidste. Men ved midnat var vi kun nogle få, der endnu holdt stand.

Dette valg gjorde, at vi ligesom sprang lige ind i arbejdet, og det var en god måde at få begyndt på. Der er intet, der kan ryste folk sammen som arbejde.

Vi fik ved denne vinterskoles begyndelse tre nye medarbejdere. Ja, nye og nye, det kan diskuteres. Der var egentlig kun en ny, Knud Åge Pedersen, der skulle undervise i gymnastik, boldspil og tegning. De to andre var gamle kendinge. Karl Jørgensen, vores gode nabo, der i sommerens løb havde uddannet sig til sløjdlærer, overtog undervisningen i sløjdsalen, og Sonja Hansen fra Frejlev rykkede ind i køkkenpigernes række som afløser for Birgit Bonde. Gode folk, der hurtig viste vilje og evne til at medvirke til god arbejdsgang på skolen.

Vi prøvede i år noget nyt i vor timeplan. Som sædvanlig underviste konsulent Hansen i landbrug, og som sædvanlig var det frivilligt. Men de, der ikke ønskede landbrug, fik så ekstra tegneundervisning, der blev således lagt an, at den skulle kunne hjælpe dem, der senere skulle på teknisk skole, ligesom skilteskrivning

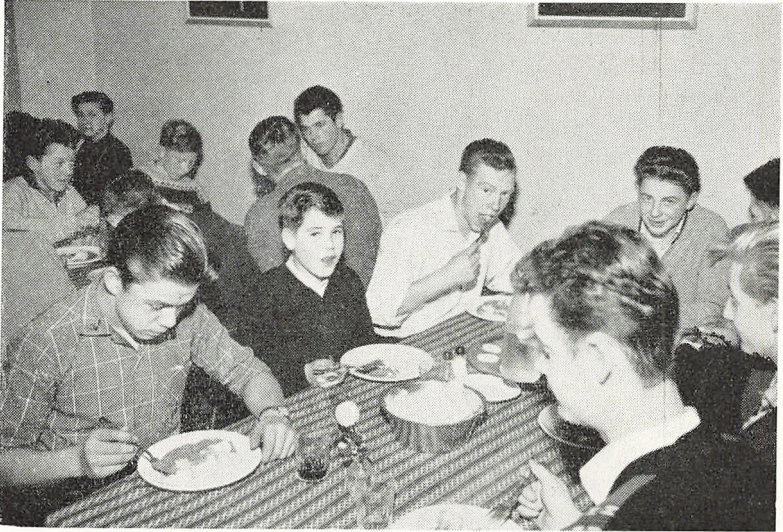

Store skolestue.

blev prøvet. Sprogundervisningen lavede vi også om. Der blev et hold i tysk og to i engelsk, og de, der ikke ønskede undervisning i fremmed sprog, fik to timers ekstra dansk. Det var forandringer, der var væsentlige forbedringer. Så er der endelig vore fredagsaftener at berette om. Her var der også valgfri fag. Gymnastik, sløjd og husholdning. Der var altid en vis fest over disse aftener. Om det var fordi det var ting, man selv havde valgt, man beskæftigede sig med, eller det var fordi forklædeklædte drenge bevæbnet med grydeskeer og kageruller gav en egen stemning, ved jeg ikke. Der var altid højt humør i skolekøkkenet, og det, der blev lavet, smagte virkelig godt. Der blev uddelt smagsprøver i forhallen inden sengetid.

Ved vort første månedsmøde talte redaktør Hans Rütting om forholdene i Østtyskland. Det fik os til at tænke på, hvor godt vi har det i vort land, og forhåbentlig kom man også til at tænke på, hvordan det forpligter hver enkelt af os. Vi var omtrent 200 den aften.

Først i december var vi i teater i Nykøbing. Vi så Leck Fischers »Syndebukken«. Det var en oplevelse. Stykket handlede om en lærling, der af en dårlig kammerat fristes til at stjæle fra den

Spisestue.

forretning, han er ansat i. Vi så, hvad det kom til at betyde for ham, hvilken sorg det bragte hans forældre og i det hele taget, hvordan forskellige mennesker reagerede overfor det, der skete. Gid drengene ville drage lære deraf.

Den 8. december havde vi den traditionelle elevsammenkomst. Det blev en vellykket aften. Først talte pastor Petersen fra Moseby. Han talte om Ålbæk Jensens »Dæmningen«. Alle går vi og bygger dæmninger for hinanden, er ufrie overfor hinanden, bærer masker. — Der var noget til os alle. Da jeg dansede med en af pigerne bagefter sagde hun: »Han var vel nok god at høre« — »og man kunne slet ikke høre han var præst«, føjede hun til med begejstring i stemmen. Mon ikke den bemærkning kan give præster et og andet at tænke over. Der var fire gange så mange piger som drenge, men det gjorde ikke noget, så fik pigerne danset, og drengene alligevel tid til at udveksle erfaringer om traktorer og besværligheder i roemarkerne.

Månedsmødet i december benævnes julemødet, og det er også rigtigt. Så er vi kommet så langt frem mod jul, at julestemningen er ved at holde sit indtog, men efter julemødet må alle overgive sig. Da står alt i julens tegn. Den dag mødet var, sluttede vi

Smagsprøver fra skolekøkkenet.

undervisningen kl. 16 for at gå i gang med forberedelserne. Nogle gik i sløjdsalen for at binde adventskranse, andre dækkede borde i gymnastiksalen, andre fejede og gjorde rent rundt omkring, og atter andre hjalp til i køkkenet. Højt humør og travlhed overalt. I løbet af et par timer var alt klar til at modtage de mange gæster. Det blev igen i år det møde, hvortil der kom flest. Dog undtaget landbrugsmødet. Aftenen forløb som den plejede. Pastor Jensen, Nr. Ørslev, talte om julen. Kraghave amatørorkester under ledelse af lærer Bech spillede, jeg læste en julelegende, og vi sang alle, og drak kaffe og hyggede os ved de julepyntede borde. Intet under, at julestemningen da for alvor rykkede ind.

Viceforstander Folmer Johnsen, Rønne, talte ved månedsmødet i januar. »Kvinden som kulturbærer«, hed foredraget. Vel nok mest en hyldelse til kvinden, men også en formaning, hør blot: Det betyder en fare for kulturen, hvis kvinden mister sin kvindelige forankring og al for villig overtager mandens tankesæt. Kvindens opgave er netop at være kvinde. Hun skal ikke være mandens ekko, men hans inspirerende modsætning.

Landbrugsmødet fandt sted som sædvanlig. Mange landmænd var kommet for at høre de to foredrag. Først talte forstander

Beboerne i »Gårdsminde«.

Ridder, landøkonomisk driftsbureau, en mand, der er kendt og respekteret af enhver dansk landmand. Anden taler var kontorchef Vitting Andersen fra Landbrugsrådet. Det er en yngre mand, som har specialiseret sig i landbrugsøkonomi, og som har et sundt og fordomsfrit syn på landbrugsproblemerne. Begge behandlede landbrugets økonomiske problemer. To virkelig gode foredrag om et aktuelt emne.

Den 25. februar havde vi fastelavnsfest. Som sædvanlig var der indøvet en komedie, »Pandekagerne«, hed den. Sørensen var instruktør. Som man kan forstå af titlen var det et lystspil. Det foregik i Arabien, og det var et stort arbejde at fremstille den rette hudfarve til de mange medvirkende, ligesom også kulisser og dragter krævede en stor indsats. Det var en fornøjelse at se det, og såvel Sørensen som drengene havde ære deraf. Efter skuespillet var der dans.

Ved det sidste månedsmøde talte jeg selv. Jeg kaldte foredraget »Verden og vi« og kom ind på den udvikling, der finder sted i de tidligere koloniområder og om vort forhold dertil. Efter foredraget opførte eleverne skuespillet fra fastelavnsfesten. Jeg tror også denne aftenes tilskuere vil give mig ret i, at stykket var en

Lærerinderne.

succes. Festligt og fornøjeligt og heller ikke givende sig ud for at være andet.

Også i denne vinter var vi ude at se forskellige virksomheder, som vi plejer. Det er ofte halvår efter halvår de samme steder, vi kommer, og alligevel bliver vi stadig godt modtaget. I år var vi dog et nyt sted, Central-Trykkeriet i Nykøbing. Også her blev vi modtaget af rare mennesker, der forklarede os den interessante virksomhed.

Mellem disse højdepunkter, jeg her har omtalt, gik de jævne dage med de mange forskellige slags arbejder, timeplanen foreskrev. Og her arbejdede vi os efterhånden sammen til at kende hinanden og til fællesskab. Dette vinterhold ser vi nu, et halvt år efter, tilbage på med særlig glæde. Det var et hold som arbejdede roligt og solidt, og som vi, efterhånden som vinteren gik, fik tillid til og respekt for. Mange prægtige drenge lyser op i erindringer om dette hold.

Skolens landbrugslærer gennem 13 vintre, konsulent Eigil Hansen, underviste på skolen for sidste gang denne vinter. Eigil Hansen har fået en større stilling og er nu bosat i Roskilde. Vi er konsulent Hansen taknemmelig for god undervisning og godt kammeratskab i arbejdet.

På den nye vej.

Så snart drengene var borte rykkede endnu engang håndværkere ind. De sidste par år har der hængt et krav over vore hoveder om, at der på skolen bygges et beskyttelsesrum. Den endelige frist lød på, at arbejdet dermed skulle være påbegyndt inden 1. april 1961. Planen var da, i forbindelse med beskyttelsesrummet at bygge et hus på det gamle vaskerhus' plads, men helt ind til hovedfløjen, således at der i det nye blandt andet kunne indrettes spisekammer og bryggers i forbindelse med køkkenet. Nedrivnings- og udgravningsarbejdet var udført inden april, men da vintereleverne var borte, rykkede håndværkerne for alvor ind. Det gamle køkken skulle nemlig moderniseres samtidig med. Heldigvis havde vi skolekøkkenet, så vi sultede ikke. Vi var så optimistiske at tro, at køkkenet kunne være færdig til sommerholdet kom. Mærkeligt vi ikke er blevet klogere. Efter 3. maj måtte vi stadig klare os med skolekøkkenet. Spisestuen kunne vi heller ikke bruge, så til måltiderne rykkede vi sammen i den grønne skolestue. Hver gang vi syntes det var lidt besværligt, skyndte vi os blot at sige til os selv, at det var meget værre i 1959, da vi havde det store byggeri.

Vi begyndte sommerholdet med 41 piger. Omkring 1. juni kom

Folkedans.

endnu en, så vi kom op på de sædvanlige 42. I medarbejderstaben skete der nogen fornyelse. Estrid Grauslund var ansat til at undervise i håndarbejde og til at håndtere klaveret. I køkkenet fik vi to kendte ansigter igen, Annelise Lehrmann og Elin Pedersen og som helt ny Inge Albrecht fra Bogø. Og noget andet betydningsfuldt der skete var det, at vores lærer, Jens Peter Sørensen, giftede sig i april, og sammen med sin kone rykkede han ind i Gårdsminde, der var blevet fikset op i samme anledning. Tove Blak Sørensen, der er sygeplejerske, underviser i anatomi og hører nu med i skolens faste stab og er på udmærket måde gledet ind i helheden. Katha Jørgensen kom igen og havde i år kjolesyning og gymnastik.

Således, godt rustet, gik vi i gang med arbejdet. De første uger var vi noget generet af byggeriet, da vi endnu ikke havde det store køkken og derfor var henviste til at lave den daglige mad i skolekøkkenet, hvorfor vi måtte udskyde den praktiske undervisning, der ellers skulle have fundet sted her. Men i løbet af en tre ugers tid gled arbejdet ind i den sædvanlige gænge.

Kr. Himmelfartsdag plejer vi at være på udflugt. Det var vi ikke i år på grund af strejke indenfor transportfaget. I stedet cyklede

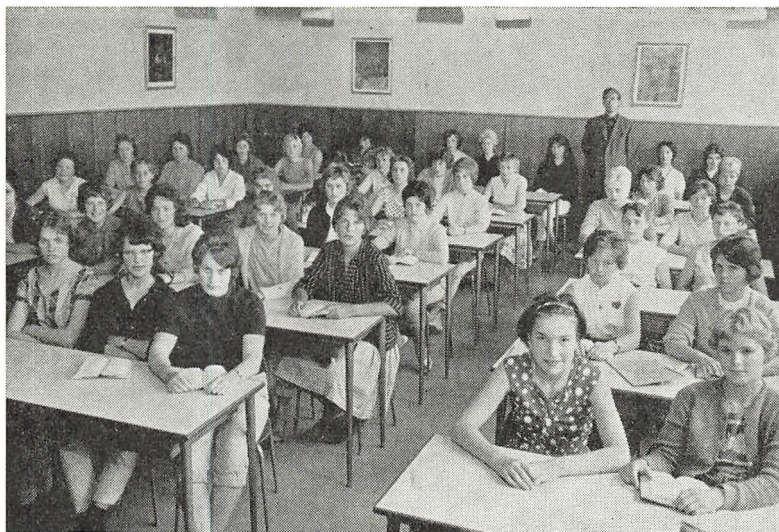

Man tager ...

vi en tur langs Falsters skønne østkyst, lige fra Corselitze til Næsgård. En dejlig tur under nyudsprungne bøge. Men det er rigtig nok strengt at cykle nu om dage. Især da en kilometer-tæller på en af cyklerne fejlagtigt viste, jeg tror det var 60 km. Den påtænkte udflugt tog vi senere, da de stridende parter var kommet overens. Vi kørte til Sorø-egnen, først til herregården Næsbyholm, hvor vi så parken. Så kørte vi videre gennem skovene omkring Tjustrup sø ned til fiskerhuset, der ligger lige ud til søen. Her spiste vi, nogle lod sig friste til at smage de ål, fiskeren netop kom ind med. En krone pr. stk., og — »meget bedre end en isbåd« — påstod man. I øvrigt så vi Sorø akademi og kirke, og vi sejlede på Sorø sø. Det var en god tur.

Ellers gik dagene med alle de nuancer, som dagene nu har i sådan en pigeflok. Alvor og gammen, hvin og latter og må jeg tilføje — tårer ind imellem. Sig mig, hvorfor er det så svært at få noget ordentligt ind i hovedet på piger i den alder. Småting og kyllingesorger, drillerier og stiklerier ender alt for ofte med tårer. Og lidet nytter det at prøve at belyse tingenes rette forhold.

Kyllingesorger er store for kyllingen, men den vokser sig vel stor og fornuftig. Sådanne tanker tænkes for tit i sommer.

Sommerholdet.

Den 18. juni havde vi sommermøde. Forstanderne Harald Bredsdorff, Den frie Lærerskole, Ollerup, og Gustav Bengtsson, Lollands Højskole, talte.

Der er foredrag, der kan fylde tilhørerne med glæde og fortrøstning, og der er foredrag, der virker modsat. De to foredrag vi hørte til sommermødet hører til den sidste kategori.

Bredsdorff's foredrag »Tryghed« omhandlede bl. a. nødvendigheden af at barnet i de første leveår oplever tryghed og tillid og at kun moderen kan lære det disse betingelser for et harmonisk menneskeliv.

Gustav Bengtsson omtalte i sit foredrag »Frihedens fremtid«, hvordan specialister stadig erobrer mere og mere plads, hvordan det effektive stadig bliver mere og mere værdsat og vinder indpas på alle områder, også politiske og menneskelige. Vejen ud af denne frygtelige misforståelse findes kun ved at demokrati og kristendom finder sammen. Ved erkendelse af sandheden i disse to foredrag, sammenlignet med livet omkring os, kan man kun fyldes med angst.

Med forstærkning af lærer Bech, Knud Åge Pedersen og Viggo Kimer læste lærerkredsen om aftenen Finn Methlings: »Måske«.

Charlotte og Jacob.

Et gribende skuespil om de problemer, der opstår for gamle kulturfolk, i dette tilfælde grønlænderne, når de møder den nye tid.

Elevmødet fandt sted under de sædvanlige former. Jeg henviser til omtalen andet steds i årsskriftet. Det er en oplevelse at overvære mødet mellem især 50-års jubilarene. En del har ikke set hinanden i det lange tidsrum, men finder dog hurtigt tonen igen. Hr. og fru Geertsen var også til stede i år, og familien Alf Geertsen. Kærkomne besøg.

Og så kom sommerferien. — Herligt, dejligt — frihed, dase — ingenting bestille. Forventningen var der i alt fald. Typisk. Fra højdepunkt til højdepunkt. Dagene imellem går med forventning om det næste, der rejser sig op fra de grå hverdages monotone flade. Jo, et skolesamfund er godt nok et typisk udsnit af tidens mennesker.

Ved efterårsmødet talte pastor Fabricius, Ll. Heddinge, og redaktør Per Møller. Pastor Fabricius talte om »Landboliv i et tidehverv«. Landbrugets ændrede vilkår vil også få indflydelse på landbolivet. En udvikling, der også har fundet sted indenfor andre erhverv. Men selv om meget skifter, er der stadig meget værdi-

fuldt, og finder landboerne sammen, som de har gjort det tidligere i vanskeligere tider, vil de også kunne ride denne storm af.

Per Møller gav en udførlig og meget interessant redegørelse for den verdenssituation, vi befinder os i. Det var to foredrag, der høstede megen anerkendelse.

Når først vi er over efterårsmødet, går sommeren hurtig på hæld og den dag nærmer sig, da vi må tage afsked med endnu et hold unge. Igen i år var sommeren gået hurtigt. En sommer, der gav os lærere mange problemer. Også flere end sædvanlig, tror jeg. Ofte måtte vi påtale noget som var forkert. Og når det er sådan, har man dårlig samvittighed overfor de elever, der ikke har givet anledning til påtalen. Der var mange, der udmærket kunne bære den tillid og frihed, vi helst vil vise eleverne. Det tog længere tid end sædvanlig at få den rigtige gang i arbejdet, men sidst på sommeren tog vi os af og til i at konstatere, at det var længe siden, der havde været problemdebat. Så også denne sommer var det med vemod, vi tog afsked.

Og så var dette år gået. Et år, der gav os arbejde og erfaringer og glæde og nogle skuffelser.

Mange mennesker er gået ind og ud af skolens døre i dette år. Og dygtige og positive indstillede medarbejdere har gjort en stor og krævende indsats for at få det hele til at gå. De gik med i arbejdet; fra den yngste køkkenpige til den ældste i lærerstaben var de opfyldt af dette at yde det bedste. Vi er disse megen tak skyldig. Også andre, vi har været i berøring med gennem det daglige, siger vi tak; gode naboer og købmand og bager og håndværkere, tak for venlighed og håndsrækning i årets løb.

Knud Holm Pedersen.

Vi ønsker alle årsskriftets læsere en god jul.

Kirsten og Knud Holm Pedersen,
Jacob og Charlotte.

»Gaardsminde«

I efteråret 1960 blev det hus, der ligger nærmest skolen mod øst til salg. Ejeren, gdr. Aksel Pedersen, var da så venlig at tilbyde det til skolen før til nogen anden.

Skolen havde brug for en lærerbolig, og der blev skaffet udvej for, at huset kunne blive købt.

I april måned blev det fikset op, og de to haver lagt sammen. Nu fremtræder de to ejendomme som en smuk enhed. Til maj flyttede Tove og Jens Peter Sørensen ind i huset, og nogen bedre kunne ikke ønskes til at indvie »Gaardsminde« til lærerbolig.

Men der er mere at berette om denne sag. Og det er den historie, der knytter sig til dette hus' oprindelse.

Det er bygget i 1905 af Hanne Gaard.

Hanne og Niels Gaard var ejere af gården Luenhøj i Nr. Ørslev. Det var et par vågne mennesker, der var forrest i de rørelser, der foregik i deres tid. Det var således dem, der på Luenhøj begyndte at afholde det landbrugsmøde, der endnu holdes på skolen fastelavnstirsdag. Der er ældre mennesker, der endnu kalder det Luenhøj mødet. Da skolen her startede i 1878 som Nr. Ørslev

Højskole, var Hanne og Niels Gaard også med, og det vides, at de hjalp skolen meget.

Niels Gaard døde allerede i 1889, og Hanne Gaard drev gården videre en del år, indtil hun solgte den i 1905.

Og da hun så byggede hus, valgte hun at lægge det ved skolen, fordi hun gerne ville være i dens nærhed.

Nu ejer skolen huset, og det skal vedblivende hedde »Gaardsminde«.

K. H. P.

Nyt på timeplanen

På vinterskolen 1961—62 kommer der forskellige nye ting på timeplanen.

Fem timer om ugen vil eleverne få lejlighed til at vælge mellem forskellige fag. Vi deler disse i tre hovedgrupper: Landbrug, håndværk og handel. Med dette håber vi at kunne hjælpe eleverne til at orientere sig i de fag, de påtænker at uddanne sig i. Undervisningen er således lagt til rette, at den vil være eleverne en hjælp på de fagskoler, de senere skal følge. Yderligere vil der også på denne vinterskole blive givet undervisning i motorlære. Så at sige alle kommer til at betjene en motor, selv i de unge år. Det er derfor naturligt, at også dette fag er draget ind i undervisningen. Der er blevet indrettet værksted i den nye fløj, der er bygget i sommer. Vi har fået to meget dygtige lærere til at hjælpe os med dette nye, konsulent Vind, Ø. Toreby, og smedemester Dalby, Nykøbing F.

På næste sommerskole er det vor agt at tilbyde pigerne undervisning i kontorfag — maskinskrivning og bogføring, ligesom der også vil blive tilbudt undervisning for 2.-års elever.

Der kræves mere og mere af de unge i de fag, de uddanner sig i. Det ville være unaturligt, om vi ikke prøvede på at hjælpe til.

Dertil kommer, at disse praktiske ting er udmærkede fag for netop disse aldersklasser.

Ved at tilbyde en undervisning, hvor eleverne har deres interesse, er der mulighed for at opnå noget særdeles værdifuldt. Da opstår den situation, der er enhver lærers drøm, at elevens interesse mødes med lærerens færdighed. Så er betingelserne til stede for ikke alene oplæring, men også oplevelse.

K. H. P.

Brev fra Italien

Katha Jørgensen, vores lærerinde de to sidste somre, rejste, dagen efter sommerskolen var sluttet, på højskole i Italien, dansk højskole, der afholdes her. Hun skriver:

Hilsen fra Italien!

Efter en lang, oplevelsesrig tur ned gennem Tyskland og Østrig, kom vi en aften ved 20,30-tiden til Nago.

Det er en typisk norditaliensk landsby med smalle, smudsige gader. Går vi en tur ned ad gaden, hører vi fra de talrige barer og beværtninger mændenes råb og latter, medens vi et andet sted ser kvinderne sidde med strikketøjet og hvad de ellers har af huslige sysler.

Voksne og børn er på gaden til langt ud på aftenen, selv efter mørkets frembrud ser man forældrene lege med børnene. Det er lige som de ikke kender hjemmets hygge som vi gør.

Accademia Popolare Fialiana har til huse på et hotel, og undervisningen foregår dels på tagterrassen, med dejlig sol fra en skyfri himmel og dels i et af hotellets andre lokaler.

Højskolen har specialiseret sig på et bestemt område, som den kalder almen dannelse og videre horisont. Området er delt op i 4 fag, som udgår fra forskellige steder. Efterhånden som undervisningen skrider frem vil hvert fag belyse sider af samme ting og samarbejdes. Fagene kaldes: Verdensborgerkundskab, erkendelseslære, kulturkundskab og familiekundskab. Desuden kan vi vælge mellem følgende sprog: engelsk, tysk, dansk og italiensk.

Når vi har været her i 3 uger flytter skolen til Rom. En ekskursion til Jugoslavien er planlagt i nær fremtid.

I Rom skal vi bo i en stor lejlighed, det er spændende, hvordan den er. Der er blevet sagt til os, at vi i Rom ikke må vente samme luksustilværelse som her på hotellet, men hvad gør det om det bliver lidt primitivt, når blot oplevelserne er store samtidig.

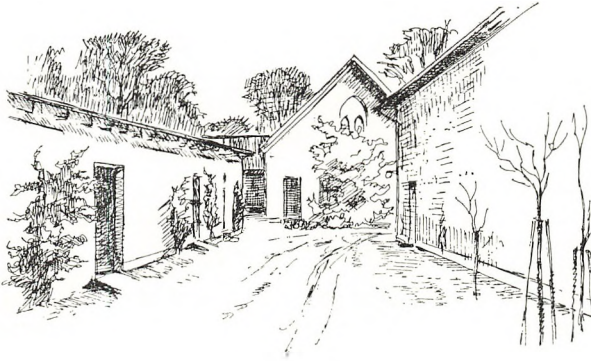
Fra Rom skal vi på en ekskursion til Syditalien.

Den 18. december tager vi fra Rom over Schweitz hjem til en dansk jul og dansk mad.

Alle gamle elever, venner og bekendte ønskes en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Og til sommerpigerne 1961: Tak for i sommer!

Katha Jørgensen.

Elevforeningen

Søndag den 9. juli afholdtes elevsammenkomst. Vi havde inviteret 25- og 50-års jubilarerne, hvoraf var mødt syv 25- og ti 50-års jubilarer.

Der var inviteret til middag på skolen kl. 12,00, og de gamle elever havde rig lejlighed til at se sig om i de nye bygninger. Det var dejligt at se dem hernede blandt os igen. Kl. 14,30 talte forstander Th. Geertsen.

Vejret var fint og man nød kaffen i haven inden generalforsamlingen afholdtes. Formanden, Gudrun Dybkjær, ønskede ikke genvalg, så nyvalgte blev Edith Petersen og Hans Brandt.

Sommerpigerne gav en fin gymnastikopvisning under Katha Jørgensens ledelse, hvorefter man spiste sin medbragte mad.

Om aftenen underholdt eleverne med opførelsen af »Jeg vil være Miss«. Det var et fint moderne stykke og godt sat op.

Aftenen afsluttedes med dans til Egon Madsens orkester, og vi kan vist roligt sige, at det var en dejlig dag.

Vi ser hvert år, hvor glade jubilarerne er for at komme, og beder de yngre elever møde rigtig tit. Det er da så hyggeligt at sludre med gamle kammerater igen.

Elevforeningen ønsker alle på skolen, gamle elever samt familien Geertsen et rigtig glædeligt nytår.

Anne-Marie Høst Hansen.

Kære piger

Nu er I spredt ud omkring og står på en plads, som jeg ved, I vil udfylde efter bedste evne. Sommeren gik hurtig, og vi går mod vinter. Jeg skal tilbringe vinteren her i Kerteminde på »Den danske Husflidshøjskole«. Sidste afsnit af min uddannelse her fra skolen.

Vi er kommet godt i gang med arbejdet nu. Lige for tiden bakes vi med mønstertegning. Det er især almuebroderi. Det er meget spændende og berigende at lege med de gamle motiver og sætte andre farver ind.

Også vævning beskæftiger jeg mig med i vinter. Der er mange og store muligheder indenfor vævning på den lille rammevæv.

Held og lykke med jeres arbejde rundt omkring.

I håb om at I alle har det godt sendes mange hilsener fra

Estrid Grauslund.

Brev fra Jylland

Som ti ofaste årsskriftslæsere ved, har jeg gennem mange år skrevet en del vers, formet som digte om noget, jeg måtte have luft for. Jeg har den tro, at disse vers stadig har noget at sige mennesker, at der i dem er noget i retning af et budskab.

Derfor indrykkede jeg i foråret en annonce i lolland-falsterske blade og bad om forudbestillinger på mine vers, der skulle udkomme i bogform i dette efterår. Opfordringen blev en stor skuffelse, idet der kun kom få bestillinger. Alligevel har jeg ovovet at lade bogen trykke. Den ligger i boghandelen — eller hos mig, når disse linier læses.

Gamle elever, kendinge, venner og andre læsere, der kan tænke sig at købe bogen, kan altså få den hos mig, og jeg har den tro, at det vil blive til glæde for både køber og sælger.

Bogen er pæn af udseende, bærer titlen »Livets Gave« og kan bruges som gave. Den er dyr efter størrelsen, koster 10 kroner, men det er ikke dyrere end lignende bøger fra de store forlag, og kan jeg blot få mine udgifter nogenlunde dækket, vil jeg være tilfreds.

Venlig hilsen til alle og god jul!

A. Th. Geertsen,

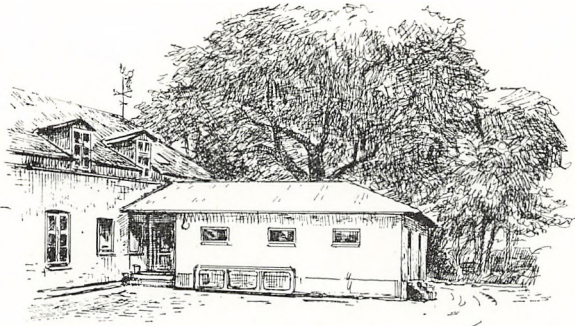
Sandhøj, Funder Bakke, Silkeborg.

50-års jubilarer

25-års jubilarer

Nyt fra gamle elever

Sommeren 1957.

Inge Bjerregård er blevet gift og bor i Nykøbing, men arbejder stadig på kaffehandler Jeppesens kontor.

Johnna Petersen har siden 1. november 1961 været stuepige på Ringsted statsskole og bliver der indtil 1. februar, hvor hun skal på Rødkilde sygeplejeskole.

Eva Andersen er stadig damefrisør i Maribo, hun får udlært til den 1. oktober og ved da ikke bestemt, om hun skal blive, hvor hun er.

Anni Petersen er stadigvæk på Slemminge alderdomshjem.

Vibs sælger kaffe hos kaffehandler Jeppesen i Nykøbing og bliver der i vinter.

Ruth er også i Nykøbing, hun sælger pålæg og smørrebrød i forretningen »Elite«, men vil have nyt arbejde i vinter.

Annelise Olsen lærer til barneplejerske på villa »Rose« i Nykøbing og bliver der indtil 1. maj.

Ingrid Petersen er stadig på plejehjemmet »Lillemosegård« i Søborg.

Bente Petersen bor hjemme i Nr. Alslev.

Mona Lisa arbejder på Nobels tobaksfabrik i Nykøbing.

Tutter er i Sverige som stuepige, ca. 25 km fra Landskrona, men ved endnu ikke bestemt, hvad hun vil i vinter.

Rita er blevet gift fru Sigura og bor i Sædinge pr. Rødby.

Lissi har en plads i huset i Hellerup.

Birte har gået hjemme og nydt det i sommer, men vil gerne have en plads inde omkring ved Lissi til vinter.

Birgit Bom er i huset i Nykøbing.

Erna tjener på »Appelsbjerg« pr. Dalmose og bliver der i vinter.

Annelise Petersen syr knaphuller på Engelbredts fabrik i Nysted, men bor hjemme i Sundby.

Bente Henriksen er stadig på »Ny Kirstineberg« pr. Nykøbing. Måske vil hun have nyt arbejde i vinter.

Alice skal til svendeprøve i frisørfaget til oktober og bliver fortsat på Eva-salonen i Eskilstrup.

Helga er blevet gift og bor i Bov, Sønderjylland.

Birgit Rasmussen var på »Antvorskov« højskole i vinter og har været hjemme i sommer, men vil gerne have en plads på Sjælland til vinter.

Solveig er atter kommet ud at sælge »basser« på Dues konditori i Nykøbing og bliver der i vinter.

Yvonne er stadig på kontor i Vordingborg og får udlært til 1. november.

Kirsten Knudsen er plejerskeelev på statshospitalet i Vordingborg og bliver der også i vinter.

Kirsten Larsen er hjemme og bliver også i vinter.

Anne Henriksen har en plads i huset i Hellerup. I vinters var hun i Rørbæk.

Jeg selv er stadig hos K. Joachimsen A/S i Nykøbing og har endnu ½ år tilbage af min læretid.

Kære kammerater, tak for jeres breve. Det har været morsomt at høre fra jer, men vil I ikke nok huske at skrive til mig inden 1. september næste år.

Det er nu fire år siden vi var på skolen, så det er svært at finde jeres adresser nu, men ikke mindre interessant at høre nyt fra jer.

Til slut sender jeg de bedste ønsker for det nye år.

Dagny Drejer.

Vinteren 1957—58.

Anders lærer til mekaniker i Saksøbing.

Kurt er i lære som købmand.

Tre er i elektrikerlære.

Ejner er i Ø. Ulslev.

Keld er i Guldborg.

Niels Chr. er i Stubberup.

Knud Simonsen er på Holeby maskinfabrik.

Tønnes er i smedelære i Sandby.

Keld Sørensen er i snedkerlære på Anderstrup møbelfabrik.

Preben Stang er i en forretning i Nykøbing F.

Allyn er maler på Fejøl.

Tre er i murerlære.

Ejgild er i Guldborg.

Per Larsen er i København.

Svend er i Sandby.

Alex er chauffør på Ønslev Bryggeri.

Børge Thorsen er hjemme.

Villy er hjemme på Fejøl, han har været en tur i Schweiz.

Jørgen Ottosen er landmand ved Nakskov.

Jørn Hare er forkarl på Lundbygården F.

Ole Myssen er hjemme.

Børge Lolle tjener i Skjoldrup F.

Beske tjener på Sjælland.

Jens Aage er soldat i Holbæk.

Hans Erik er marinesoldat ved Klintholm på Møn.

Henning er landmand på Lolland.

Bent Stilund er landmand i Frejlev.

Erling er soldat i Næstved.
Troels er soldat i Avedøre.
Ole Raahauge er maskinarbejder på Saksøbing Sukkerfabrik.
Kaj Erik sejler som ungkok.
Rolf er konstabel ved flåden.
Hans Jørgen er ved landbruget, jeg ved ikke hvor.
Boye, John Johnsen, Erik Larsen, Arne, Bent Bakkegaard, Dan, Niels Bjerre, Frede Hansen har jeg ikke hørt fra. Jeg selv skal aftjene min værnepligt i Slagelse fra 2. november.
Hermed vil jeg slutte og ønske kammerater og lærere alt godt i det nye år.

Venlig hilsen

Bent Blomquist,
Truelstrup pr. Stubbekøbing.

Sommeren 1958.

Kære kammerater!

Hør, hvor er I henne i verden, jeg troede det var en aftale, at I skulle skrive til mig en gang om året, men der er ikke mange, der husker det. Kan I nu skrive til næste år, inden september.

Lykke Knudsen arbejder på en gård i Lommelev.
Ketty Hansen, Vantore, er i lære i en slagterbutik på sidste år.
Jeg selv er i huset i Norge.
Husk nu at skrive.

Lizzi.

Holm har bedt os om at give oplysninger om de kammerater vi ved noget om, det er jo meget få, der har skrevet til Lizzi.

Bodil Andersen er vist forlovet, andet ved vi ikke.
Kirsten Brædder har været i Norge.
Ulla Frandsen er også forlovet.
Alice Graae har gået på handelsskole, er nu på kontor.
Birgit Anita er på vaskeri i Idstrup.
Sigrid Hansen er i en købmandsforretning i Flensborg, og er udlært.
Ina Jacobsen har været på Næsgård, er nu på husholdningsskole i Sorø.
Margit Jensen er vist nok hjemme, er forlovet.
Merete Aarestrup tjener på en gård.
Bente Lyczik er blevet gift med Børge og bor i Køge.
Asta Madsen er også blevet gift og bor i Hillested.
Alice Nielsen er ved at være udlært som damefrisør.
Else Nielsen er i huset i Nykøbing F.
Else Nowack er i lære i køkkenet på et hotel i Flensburg.
Birthe Ottosen tjente på en gård i sommer.
Elly Petersen er i huset i København.
Else Piil har været i huset i England, er nu kommet hjem.
Jette Plambæk er også blevet gift, vi har nylig set bryllupsbilledet i avisen.
Karin Aage er på et hvilehjem i Rungsted — altså som kokkepige.
Viola Sommer er vist nok på et alderdomshjem.
Gurli Jørgensen er i huset i Nykøbing F.
Vi selv er igen her over på skolen.

Venlig hilsen.

Annelise og Elin.

Vinteren 1958—59.

Det er blevet min opgave at samle oplysninger om eleverne fra vinterholdet 1958—59, hvilket hold jeg tilhørte selv. Det er da også i nogen grad lykkedes med god bistand fra forskellig side. Som det vil fremgå, er der en stor part ansat i »Kongens klæder«.

Bent Enock tjener på »Pommersminde« ved Alsø.

Poul Christensen har været syg og ligger stadig på sygehuset i Maribo, men er nu i bedring.

H. Bent Hansen er soldat i Holbæk.

Per er ligeledes soldat.

Fin Westergård er i mekanikerlære.

Kjeld Jakobsen er ved garden i København.

Mogens Kock er også soldat.

Fin Larsen tjener i Karleby.

Henning Kofoed er soldat i Ryvangen.

Mogens Juhl er vist nok snart færdig i den stilling.

Henning Larsen er i samme tjeneste.

Arne Nymand ligeledes.

Kurt Lejre er på Fuglsang endnu.

Villy Molin er hjemme.

Anker Mortensen er i mekanikerlære i Orehoved.

Erland Møller er konstabel i marinen og læser nu til styrmand ved siden af.

Alfred Olesen er i Tingsted brugs.

Klaus Olesen tjener på »Øbjerggård« ved Næstved.

Gregers er fodermester i Sdr. Tåstrup.

Leif Petersen er i Sdr. Ørslev som elektrikerlærling.

Willie Petersen er i smedelære i Rødby og tager kursus i svagstrøms-teknik pr. korrespondance.

Bent Rasch er soldat i Holbæk.

Preben Rasmussen er landmand hjemme.

Åge tjener i Hillestrup.

Karl Arne skal være soldat hen i vinter.

Erling Skytte er i tømmerlære i Horreby.

Karsten Wimtrup er i malerlære.

Leif Ågesen er i mekanikerlære i Sakskøbing.

Jeg selv kommer hjem til november efter at have været et år på en gård i Sønderjylland og jeg skal være soldat til marts.

Det er de oplysninger jeg kan give om kammeraterne fra 1958—59. Det ville være morsomt til næste år, at se om ikke en del lærlinge til den tid er svende og soldaterne ved at finde nye pladser.

Hermed venlig hilsen.

Hans Kimer.

Sommeren 1959.

Kære venner!

Ja, så er det tiden, hvor jeg skulle have hørt fra jer. Men det er ikke ret mange jeg har hørt fra.

Anni Andersen er i Horreby endnu og bliver i vinter.

Annie Marie Andersen vil jeg regne med er hjemme.

Gurli Andersen er kommet ud på Nobels fabrik.

Grethe Christensen er på en gård i Sdr. Tåstrup.
Anne Marie Hansen er ude i det »Lille Illum«.
Aase Hansen har gået på handelsskole og er nu kommet ud hos O. Nielsen Dehn i Stubbekøbing.
Jette Hemmingsen er nede på Nr. Ørslev ungdomsskole endnu og bliver i vinter.
Annie Jensen, Systofte, er i huset i Nykøbing. Skal på husholdningsskole til vinter.
Ida Jensen er elev på Grimstrup børnehjem, hvor hun skal fortsætte til vinter.
Bodil Larsen er vistnok ude i Irma i Nykøbing.
Eva Larsen er smørrebrøds elev ude på hotel »Baltic«.
Karen Larsen er vistnok i Nysted.
Inger Madsen er i huset i Kraghave.
Jette Møller er kommet til København, hvor hun lærer til barneplejerske.
Ann Lise Nielsen er vistnok i huset i Eskilstrup.
Annelise Nielsen er i en skotøjsforretning i Nykøbing.
Rita Nielsen, mon ikke hun er i malerlære endnu.
Ester »Basse« Petersen har været ude i Dues konditori, men er på et osteri i Vålse nu.
Inge Petersen er i en bagerforretning i Øverup, har jeg fået at vide af Jette.
Bente Rasmussen er i sin gamle plads endnu, hun skal også på husholdningsskole til vinter.
Inge Lise Rasmussen var sidst jeg hørte fra hende på Herlufsholm.
Irene Rasmussen er vistnok blevet gift med Leif.
Lis Aalborg er også i København og lærer til barneplejerske.
Jeg selv er på en gård i Nr. Alslev, men ved ikke, hvad jeg skal til vinter. Vil I ikke godt lade høre fra jer til næste år.
Til slut ønskes I alle en rigtig god jul og et godt nytår.
En hilsen til forstanderparret.

Venlig hilsen

Birgit Bonde,
Virket pr. Eskilstrup.

I sidste øjeblik fik jeg brev fra Gudrun Hansen, som er på Højet alderdomshjem. Hun bliver i vinter.

Vinteren 1959—60.

Kjeld er nede på Corselitze som landvæsenselev.
Poul arbejder hos mekaniker Friis Jensen, Ø. Ulslev.
Thor er i tømmerlære hjemme hos sin far.
Otto tjener hos gdr. Inger Ibsen ved Ø. Kippinge.
Find Carstensen er elev på Bellinge.
Erling Christensen er hjemme.
Søren Fals er i drejer- og inspektionsbranchen inde i Nyhavn.
Erik Gaard tjener i Moseby.
Leif Hansen er i lære som elektriker hos installatør Th. Christensen, Stubbekøbing.
Søren Hansen er i lære i Rønne låseteknik.
Torben Hansen er i maskinarbejderlære hos I/S Nielssons Maskinfabrik, V. Kippinge.

Knud Hare er hjemme.
Mogens er vistnok stadigvæk på Næsgård.
Jens Gert er i lære som tømrer på Kettinge savværk.
Johan er kommet i lære som murer og skal nu til vinter på håndværker-skolen i Haslev.
Leif Knudsen tjener på Egehøjgård ved Ø. Ulslev.
Niels er kommet i lære som elektriker ved Orehoved.
Jens Erik er hjemme og har ingen planer for fremtiden.
Asger er hjemme.
Finn Madsen er i mekanikerlære i Stokkemark.
Kaj Madsen er påmønstreret »Regina Mærsk« som hovmestermath. Sejler en rute om Italien.
Flemming er i mekanikerlære hos Østergård, Nykøbing.
Ove har udlært som specialarbejder indenfor fjernsyn- og radioapparater.
Jørgen Carsten arbejder hos tømrerne A. og E. Pedersen, Ø. Kippinge.
Jørgen Knudsen er i smedelære i Sdr. Kirkeby.
Henrik tjener hos Erik Jørgensen, »Lidstrupskovgård«.
Kurt Kørup er konditorlærling hos Thal Jensen.
Leif Damgård er på Bellinge som elev.
Niels Christian tjener hos Erik Gammel, Karleby.
Poul Pedersen arbejder på Møens tømmerhandel.
Anders har plads på en gård i Vesterborg.
Torben Rasmussen arbejder på Majbølle møbelfabrik.
NB. Ib Egebæk Sørensen tjener i Norge på en gård. Skal på Støvring højskole ved Alborg til vinter.
Jørgen Thesbjerg er hjemme.
Lars tjener hos sin farbroder i Moseby.
Jeg selv tjener i Meelse hos Lars Trane, men min adresse er stadigvæk Jørgen Jensen, Eged pr. Karleby st.

Til slut en glædelig jul og et godt nytår.

Jørgen Jensen.

Sommerpigerne 1960.

Jytte Andersen er hjemme, men håber snart på en plads.
Kirsten Andersen er på en gård, skal måske i forretning til november.
Ellis har plads på en gård.
Jytte Enevoldsen har plads i huset hos en gartner.
Ase Hansen arbejder på Radsted alderdomshjem.
Inge Lis Hansen er elev på kommunekontoret i Rødby.
Birgit Hansen har plads i huset hos en bager og hjælper samtidig med i forretningen.
Karen Margrethe er på Nr. Alslev alderdomshjem, vil senere være syge-medhjælper.
Kirsten Hansen er stuepige på en gård.
Pia er i damefrisørlære.
Mona er i bagerforretning, håber på en læreplads som damefrisør.
Bente har plads i huset i Nysted.
Rigmor arbejder på Kettinge alderdomshjem.
Solveig er i damefrisørlære.
Ase Jørgensen er i huset i Sakskøbing.
Inger er hjemme, men skal i forretning til november.
Lise er i huset i Gedser.

Eva er i huset i en bagerforretning.
Birthe Klitmøller har en formiddagsplads i Sakskøbing.
Anne-Lise er i huset i Norge.
Ase Madsen er i slagterforretning.
Kirsten Olsen har en formiddagsplads.
Alice Petersen, Lidstrup, er i huset.
Jytte Petersen arbejder på Zonen i Nykøbing.
Birgit Rasmussen har en halvdagsplads.
Rita Rytter arbejder på en plastikfabrik i Rødby Havn.
Kirsten Svensson er i lære i en købmandshandel.
Anni Ottesen er i huset, men regner med en plads i forretning.
Birthe Sørensen er hos en købmand, hvor hun også hjælper til i forretningen.
Daisy har en kontorplads.
Jeg selv er i huset og bliver der i vinter.

Kære piger!

Mange tak for brevene. I kan tro det har været spændende at åbne hvert brev og læse, hvad I forskellige bestiller. Jeg vil gerne med det samme bede jer, der er flyttet, om at meddele mig hvorhen, så jeg kan finde jer til næste år. Jeg slutter med at hilse alle på skolen, som vi kender, fra »Sommerpigerne 1960«.

Med venlig hilsen

Anni Hansen,
Systofte.

Vinteren 1960—61.

Erik er hjemme i Kastrup.
Kurt er kommet i elektrikerlære.
Tom er hjemme.
Henning er elev på Næsgård.
Svend tjener i Sdr. Ørslev.
Kjeld vidste ikke, hvad han skulle til vinter.
Jørn Bonke er blevet i Sdr. Tåstrup.
Jørgen Carstensen tjener i Ø. Ulslev på Sydlolland.
Flemming Christensen er elev på (Næsgård) Corselitze.
Svend Age Christensen tjener i Lundby.
Erling er ude at sejle.
Torben går i teknisk skole om aftenen, han vil være mekaniker.
Erik Hansen er elev på Fuglsang.
Erik Suhr er i vaskerilære i Marielyst.
Frank passer kyllinger hjemme på Møen.
Knud Hansen er hjemme.
Hans er hjemme.
Bent Holm er ligeledes hjemme.
Jens Chr. tjener i Nr. Ørslev.
Kaj er hjemme.
Leif er vist kommet til Fuglsang.
Flemming går på handelsskole i Nykøbing.
Erik Larsen regner med at blive på Sydsjælland.
Vagn har været på sygehuset, han er ellers i mekanikerlære i Horbelev.
Søren Bach er hjemme i vinter.
Hugo er i brugsen i Thirsted.

Leif Madsen tjener i Tjæreby.
Mogens Mogensen skal være konstabel i januar.
Povl Ebbe er elev på Bellinge.
Henrik sælger benzin hos Erik Suhrs far.
Per er smedelærling i Karleby.
Sven Age Nielsen er i tømmerlære hos sin far.
Tage ved ikke rigtig, hvad han vil.
Bent Lærke tjener i Herritslev.
»Kaspar« er på ortopædisk hospitals vanførehjem.
Bøgh er i koloniallære i Sakskøbing hos Qvade.
Dan sejler i indenrigsfart.
»Fessor« er i mekanikerlære hos sin far.
Erik Rasmussen er hos Møller Andersen i Radsted.
Age vil til Falster og have en læreplads.
Børge bliver hjemme i Budsemark.
Gert er hjemme.
Mogens Thomassen er i smedelære i Hasselø.
Helge Age er hjemme.
Jeg selv skal tjene hos Viggo Jensen i Horreby.

Kære kammerater!

Ja, der er kun fire, der har skrevet, så der har været noget arbejde med at få beretningen samlet, og jeg mangler også nogle få stykker, men husk at skrive til næste år. Adressen er:

Poul Riisager
Nr. Ørslev pr. Egebjerg, Falster.

Jeg håber alle har det godt.

Venlig hilsen

Poul Riisager.

Elevforeningens regnskab

for året 1960-61

INDTÆGTER

Kassebeholdning + giro og bankkonto	1.297,40
Indkommet ved elevmødet	462,00
Elevskrifter	3.537,35
Sparekasserne	250,00
Renter i Landbostandens Sparekasse	20,58
	<hr/>
Ialt..	5.567,33

UDGIFTER:

Festtegn	22,00
Egon Madsen	120,00
Solveig Bording	50,00
Annoncer	53,57
Blomster	10,00
Frimærker	140,00
Udsendelse af girokort	180,00
Centraltrykkeriet	3.317,00
	<hr/>
Ialt..	3.893,47
Kassebeholdning + giro og bankkonto	1.673,86
	<hr/>
Balance..	5.567,33

Elevfortegnelse

Vinteren 1960—61:

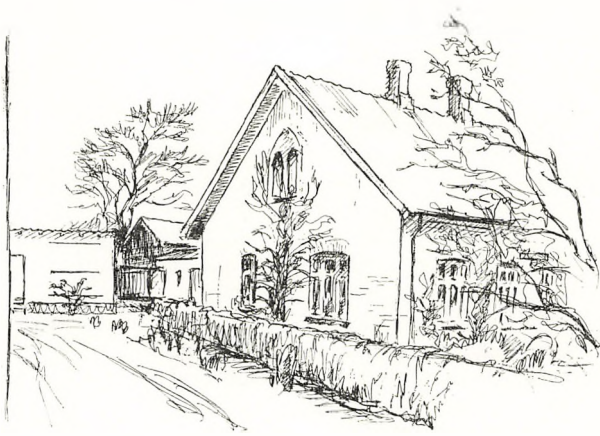
Erik Hellvig Andersen, Kastrup, Vordingborg.
Kurt Henning Andersen, Tåstrup, Stubbekøbing.
Tom Gert Andersen, Marrebæk.
Henning Beske, Kalø, Sakskøbing.
Svend Beske, Kalø, Sakskøbing.
Kjeld Bonde, Virket, Eskilstrup.
Jørn Ulrik Bonke, Frejlev.
Jørgen Carstensen, Moseby, Horbelev.
Flemming Berner Christensen, Lindegård, Stege.
Svend Aage Christensen, Reersnæs, Bandholm.
Erling Nordahl Christensen, Vesterby, Fejø.
Torben Clausen, Lidstrup, Tingsted.
Erik Birger Hansen, Grønnegaard, Nakskov.
Erik Suhr Hansen, Marielyst, Væggerløse.
Frank Holger Hansen, Hjertebjerg, Stege.
Knud Kristian Hansen, Kildemosegaard, Kettinge.
Hans Henriksen, Herritslev Skovgaard, Nysted.
Bent Holm, Poulsminde, Øster Ulslev.
Jens Christian Jacobsen, Nr. Ørslev, Egebjerg.
Erik Ralphf Jakobsen, Orehoved.
Karl Peter Kurt Jensen, Kraarup, Maribo.
Kaj Jørgensen, Tjæreby, Nykøbing.
Leif Jørgensen, Østerby, Fejø.
Flemming Magnus Larsen, Vesterby, Fejø.
Bjarne Larsen, Sortenshave, Stubbekøbing.
Erik Larsen, Højbakkegård, Kappel.
Søren Bach, Hejrede, Sakskøbing.
Benni Vagn Lolle, Nr. Tåstrup.

Hugo Madsen, Tåreby, Søllested.
Leif Dahlstrøm Madsen, Gundslev, Nr. Alslev.
Mogens Ove Mogensen, Vesterby, Fejø.
Povl Ebbe Mogensen, Hillestrup, Sdr. Ørslev.
Henrik Nielsen, Stouby, Væggerløse.
Per Nielsen, Nr. Ørslev, Egebjerg.
Svend Aage Nielsen, Marielyst, Væggerløse.
Tage Olsen, Staureby, Marrebæk.
Bent Lærke Pedersen, Stubberup, Nysted.
Bjarne Pedersen, Raaby, Borre, Møn.
Bøgh Pedersen, Hunseby, Maribo.
Dan Pedersen, Askø.
Knud Ove Pedersen, Nørreby, Borre, Møn.
Erik Rasmussen, Krungerup, Sakskøbing.
Jørgen Rasmussen, Skovhuse, Langebæk.
Poul Riisager, Nr. Ørslev, Egebjerg.
Hans Henning Schmidt, Østervang 2a, Stubbekøbing.
Aage Petersen Skov, Pollerup, Stege.
Børge Spøhr, Budsemark, Borre, Møn.
Flemming Elkjær Sørensen, Gundslev, Nr. Alslev.
Gert Egebæk Sørensen, Bøtø, Væggerløse.
Mogens Thomassen, Skelby, Marrebæk.
Helge Rasmussen Aage, Aastrup, Stubbekøbing.

Sommeren 1961:

Solveig Arildsen, Kalø, Sakskøbing.
Jytte Baltzer, Orehoved.
Ingelise Margrethe Christiansen, Meelse, Karleby.
Aase Christiansen, Bursø.
Jane Clausen, Øster Ulslev.
Judy Friis, Nr. Ørslev, Egebjerg st.
Birthe Hansen, Nr. Boulevard 5, Nykøbing F.

Ellis Hansen, Guldborg.
Gurli Brandt Hansen, Vignæs, Guldborg.
Judith Jensen, Vålse, Nr. Alslev.
Kirsten Alice Jensen, Stubberup, Nysted.
Hedda Jørgensen, Enighedsvej 42, Nykøbing F.
Iris Birgitte Jørgensen, Stubberup, Tingsted.
Lizzie Jørgensen, Hejrede, Sakskøbing.
Ingrid Kristensen, Nr. Vedby, Nr. Alslev.
Ise Jensen Lang, Staureby, Marrebæk.
Bodil Vagner Lise, Vignæs, Guldborg.
Grete Lollike, Moseby, Horbelev.
Margit Madsen, Karleby, Øster Ulslev.
Anne Lise Motyka, Bækkeskov, Frejlev.
Alice Nielsen, Eskemose, Frejlev.
Anne Merethe Nielsen, Killerup, Sakskøbing.
Evelyn Paula Nielsen, V. Kippinge, Nr. Alslev.
Inge Nielsen, Askø.
Jytte Nielsen, Stangerup, Stubbekøbing.
Kirsten Nielsen, Langø Odde, Kappel.
Vibeke Nymand, Kohavevej 25, Nykøbing F.
Lillian Olsen, Kraghave Møllevvej, Tingsted.
Birthe Pedersen, Berritsgaard, Sakskøbing.
Birthe Lillian Pedersen, Roskildevej 6, Holbæk.
Gunhild Lene Pedersen, Torkilstrup, Eskilstrup.
Ingrid Pedersen, Krønge, Bursø.
Merete Rasmussen, Snedkervej, Rødby.
Tonny Rasmussen, Flårup, Holeby.
Eva Reitz, Strandmarken 28, Nykøbing F.
Karen Reitz, Killerup, Sakskøbing.
Lizzie Schæffer, Bandholm.
Hanne Lise Skytte, Horreby, Karleby.
Käte Sørensen, Langø, Kappel.
Hanne Wied, Vålse, Nr. Alslev.
Jette Hansen, Jernbanegade 13, Nykøbing F.
Birgit Bohn, Wienerbyen 12, Virum.

Mødeliste 1962

Månedsmøde	21. januar, kl. 19,30
Månedsmøde	15. februar, kl. 19,30
Landbrugsmøde	6. marts, kl. 14,00
Fastelavnsfest	8. marts, kl. 19,30
Afslutning	29. marts, kl. 14,00
Åbningsmøde	3. maj, kl. 15,00
Sommermøde	17. juni, kl. 14,30
Elevmøde	8. juli, kl. 14,30
Efterårsmøde	2. september, kl. 14,30
Afslutning	28. september, kl. 14,00
Åbningsmøde	4. november, kl. 15,00
Månedsmøde	22. november, kl. 19,30
Elevaften	6. december, kl. 19,30
Julemøde	13. december, kl. 19,30

Se også efter i dagspressen, da ændringer kan blive nødvendige.